

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Szerda, 1935. október 9.
224. szám.

A genfi fordulat

A Nemzetek Tanácsának egyhangu döntése a háborús felelősség megállapítása felett kétségkívül meglepetést okozott Európaszerte. Első ízben történt meg ugyanis, hogy a Népszövetség egy európai nagyhatalommal szemben foglalt állást egy távolkeleti állam érdekében. Nyilvánvaló, hogy ez a tény az angol diplomácia nyomása folytán következett be, hiszen az angolok ragaszkodtak az olasz-abesszin konfliktus keletkezése óta ahhoz az elvhez, hogy az ügyet a Nemzetek Szövetsége az Alapokmány előírásainak megfelelőleg rendezze és valóban: úgy a hatos bizottság, mint a tizenháromas bizottság ténylegesen sem tett egyebet, mint az Alapokmánnyal az asztalán, vette javaslatba a népszövetségi alkotmány tizenkettedik, tizenharmadik, tizennegyedik és tizenhatodik szakaszainak alkalmazását.

A népszövetségi alapokmány fenti szakaszai a háborút kezdeményező állammal követhető eljárás felől intézkednek. Mint már köz tudomásu, a 12. szakasz nemzetközi döntőbírórság kiküldését írja elő és a 16. szakasz arra az esetre ír elő megtorló lépéseket a háboruszkodó állammal szemben, ha ez az állam a 12., 13. és 14. szakaszok nemzetközi jogi rendszabályai alól kivonva magát, továbbra is a háborus eljáráshoz ragaszkodik. Ez utóbbi esetben a népszövetségi államok pénzügyi, kereskedelmi és gazdasági blokádnak alá helyezik a háboruszkodó államot és ugyancsak ebben az esetben a Tanács köteles arra, hogy előterjesztéseket tegyen mindazon katonai jellegű intézkedésekre nézve is, amelyeket népszövetségi kötelezettségeik folytán a háboruszkodó állammal szemben a többi szövetséges államoknak vállalniuk kell.

Ebben a helyzetben, ameddig ténylegesen eljutottunk, Olaszországnak két út felett kell döntenie. Vagy kilép a Népszövetség keretei közül, hogy ezzel is dokumentálja ragaszkodását önrendelkezési jogához, — mint ahogyan írja az olasz sajtó tulnyomó része, — vagy továbbra is a népszövetségi keretek között tart ki álláspontjának védelme mellett. Ha kilép, úgy ez azt jelenti, hogy becsapja magát mögött az ajtót, de nem hártja el a Népszövetség megtorló rendszabályait, melyeknek diplomáciai ellensúlyozásáról önként lemond, — ha nem lép ki, ezzel nemcsak békekészségét bizonyítja közvetve, de egyben azt az állítását is alátámasztja, hogy nem kívánja európai konfliktussá mérgecsíteni el a helyzetet.

Laval francia külügyminiszter legutóbbi nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a háborus konfliktus ügyét csakis a Népszövetség keretei között likvidálhatja Európa, éppen mert európai nagyhatalom a konfliktus egyik szereplője. A francia diplomácia félreérthetetlen megnyilatkozása, mely egyúttal energikusan támasztja alá az angol álláspontot, a Tanács döntése után óvatosságra és higgadtságra kell, hogy intse az olasz diplomáciát is, amely ha akar is háborút, ezt semmi esetre sem Európá-

Megkezdődtek a gáztámadások

A négus vezetésével döntő ütközetre készül az abesszin hadsereg

Az olasz követet teljes személyzetével kiutasították Abessziniából — Aksum városát elfoglalták az olasz csapatok — Tigre tartomány az olaszok birtokába jutott — A négus haditerve — Ujra kísért Olaszország kilépése a Népszövetségből

Szerdán dönt a népszövetségi közgyűlés az Olaszország ellen életbeléptetendő megtorló intézkedésekről

Az olasz-abesszin háború számos fronton két kontinensen folyik. Keletafrikában a fegyverek beszélnek és az olasz csapatok ellenállhatatlannak látszó erővel nyomulnak előre. Európában a diplomatikai szó, a küzdelem Genfben folyik és az esti órákban — amikor e sorokat írjuk, — még bizonytalan, hogy hivatalosan milyen magatartást tanúsít Olaszország a népszövetségi tanács tegnapi határozatával szemben, amellyel a Népszövetség az alapokmány 16-ik szakaszának alkalmazását rendelte el.

Uj olasz győzelem

A keletafrikai hadszíntér mai fontos eseménye Aksum városának elfoglalása. A Reuter-ügynökség közli addis abebai jelentés alapján, hogy az olaszok ma reggel elfoglalták Aksum városát, úgy, hogy jelenleg az Adigrat—Aksum—Adua vonal teljesen birtokukban van.

A római lapok ma délelőtt külön kiadásban jelentették Aksum város elfoglalását. Az új győzelem híre nagy lelkesedést keltett a fővárosban.

Az Echange Telegraph jelentése szerint az olasz hadvezetőség mindenáron igyekszik a lehetőséghez képest gyorsítani az előnyomulást, mert a terep az olaszok részére nagyon kedvezőtlen. Az előnyomuló olasz csapatokat főleg a két szárnyon denakil-lövészek nyugtalanítják, akik egyenként bukkannak fel a meredek lejtőkön. Az olasz csapatok Adua elfoglalása után a hadállások megerősítésével és kiépítésével vannak elfoglalva. A főparancsnokság rendeletére sürgősen csapaterősítések érkeznek és a csapatok egymás után kelnek át a Mareb-folyón.

Az eritreai laptudósítók jelenése szerint 35 ezer olasz katona van utban a keletafrikai ki-

kötők felé. A hadiparancs, amely közli az új olasz megerősítések megérkezését, óriási lelkesedést keltett az olasz hadsereg körében.

Az olaszok üldözőbe vették Seyum herceg seregét, ez azonban kisiklott az olaszok átfogó mozdulatából. A herceg a Makal—Aksum vonalon foglalt állást csapataival.

A négus terve

A négus elhatározta, hogy hadseregének egyrészével Eritrea keleti része ellen vonul, nehogy az olasz haderő zavartalanul előrevonulhasson a termékeny tartományokon át, hanem kénytelen legyen fél-erővel az eritreai tartományokat is védeni. Ennek a tervnek valóra váltása esetén könnyen megtörténhetik, hogy az abesszin egységek ellutnak a tengerig és veszélyeztetik Massua olasz kikötőt és tengeri flotta-bázist. Ennek a tervnek megítélésénél szem előtt kell tartani, hogy Eritrea határától Addis Abebaig másfélszer ezer méter az út, míg az abesszin határtól Massuaig mindössze 80—100 kilométer. Ha az abesszin hadseregnek ezt a száz kilométert sikerül megtennie és kijut a tengerpartig, a háború képe

ban akarja. Nyilvánvaló, hogy a Genfben maradó Olaszországgal szemben kevésbé vehemensen és kevésbé gyorsan alkalmazzák előbb a nemzetközi döntőbírórságot, ezt követőleg pedig a gazdasági, kereskedelmi, pénzügyi és személyes blokádnak előírt eljárásait, semmint, hogy a katonai megtorló-intézkedések megtételére egyáltalán sor kerülhetne. A nemzetközi gazdasági és pénzügyi élet máris eszkömpáltta annyira az olasz-abesszin konfliktust éppen Rómával szemben, hogy ne okozhassanak nagy kellemetlenségeket az olasz gazdasági élet számára a népszövetségi szankciók, — viszont ha

a katonai intézkedésekig fajul el a viszály, úgy kétségtelen, hogy a felboruló európai helyzet a legsúlyosabban az olasz nemzetet és a politikai rezsimeit sújtja.

A Népszövetség eleget tett az angol álláspont érvényrejuttatásával a saját tekintélye iránti kötelezettségének és döntésével megvédte az Alapokmány presztízsét. Hogy a gyakorlatban hogyan alkalmazzák a szankciókat Olaszországgal szemben, az már más lapra tartozik. Egyébként a szerdán összeülő közgyűlés kell hogy megkezdje a munkát a béke megvédése érdekében.

lényegesen megváltozik, mert az olasz hadseregnek nemcsak támadni kell, hanem védeni is, még pedig az Eritreába vezető utat.

A Reuter-iroda ennek a haditervek megvalósításáról a következőket jelenti: Az olasz hadsereg északi jobbszárnya részére komoly veszélyt jelent az abesszin seregeknek Eritrea felé való előretörése. Ezt az ellentámadást Ras Seyum, Ras Kassa és Ras Ayelu vezetik. Ras Ayelu csapataival állítólag már Eritrea földjére lépett. Nyolcvanezer katona Ras Kassa parancsnoksága alatt viszont az Eritrea határán levő Setit-folyó felé tart. Az abesszin jelenté-

sek szerint Eritrea lakói közül számosan át-szöktek a határon és az abesszin csapatokhoz pártoltak. Makale vidékén az olasz hadsereghez tartozó bennszülöttek pártoltak át és gépfegyvereket vittek magukkal. Ras Seyum táviratilag jelentette a négusnak, hogy

elfogott egy olasz ezredest és harminc más olasz tisztet.

A négus úgy intézkedett, hogy ezeket a tiszteket ne szállítsák Addis-Ababába, nehogy az ottani lakosság körében ez tüntetésekre adjon alkalmat.

Hétszáz abesszin harcos védte három napon át Aduát

Az aduai csatáról utólag még a következőket jelentik: Az abesszin hadvezetőség jelentése szerint az aduai harcban csak jelentéktelen csapatok vettek részt. Az abesszin csapat hétszáz emberből állott és ez a hét száz harcos tartotta három napon át a várost.

Biróli olasz tábornok Adua elfoglalása után megkezdte a tisztogatás munkáját. A környéket négyszögekre osztotta és a négyszögek minden sarkába gépfegyvereket állított fel. A gépfegyverek végigsöpörték az egész környéket, úgy hogy a négyszögekben senki sem maradhatott életben.

A Times egyiptomi jelentése szerint az egyiptomi hatóságok a libiai olasz csapatmozdulatokat fenyegetőeknek találják. Lampsoni egyiptomi angol főbiztos Alexandriába való érkezése is ezzel áll összefüggésben.

Nagyszerű autóutak az őserdők helyén

Az angol sajtó hosszú cikkekben foglalkozik az olasz sikerekkel. Elismerik Adua elfoglalásának jelentőségét, de azt írják, hogy a támadások nehézséggel csak most kezdődnek a nehéz hegyi terepen. Nagy elismeréssel adóznak az angol lapok az olasz csapatok nagyszerű szervező munkájáról.

Ahol néhány héttel ezelőtt még őserdők voltak, ott ma már nagyszerű autóutak kígyóznak, ahol az olasz gépkocsik hosszú sora viszi az élelmiszereket és az utánpótlást egészen a legelől lévő állásokig.

Ezenkívül kötőhelyeket és nagyszerűen felszerelt kórházakat létesítettek mindenféle napok alatt. A bennszülöttek álmélkodnak, hogy az olaszok szinte varázsütésre megváltoztatták az egész tájat és igyekeznek megnyerni a hódítók jóindulatát. Mindezt az a 35.000 főnyi olasz munkáscsapat végezte el, melyet e célra szállítottak le már hetekkel ezelőtt Kelet-Afrika.

Az angol lapok szerint az abesszin császárnak az volt a haditerve, hogy Aduát simán átengedi az olasz csapatoknak. Seyum herceg azonban a császári parancs ellenére is védte a várost, sőt vissza is foglalta az olaszoktól, mikor azok először hatoltak oda be és csak akkor vonult ki, amikor meghozták részére a szigorú parancsot, hogy vagy azonnal visszavonul a várostól, vagy pedig haladék nélkül megfosztják rangjától.

Döntő ütközet előtt

Hivatalos olasz körökben kijelentik, hogy Aksum városának elfoglalásáról eddig nem érkezett jelentés a keletafrikai harcterről. Addis Abebából érkezett jelentés szerint az eddig lefolyt harcokban csak az abesszin hadsereg előcsapatai vettek részt. Az abesszin hadsereg zömével az olasz csapatok eddig nem jutottak érintkezésbe.

A Paris Soir szerint Makale környékén erős abesszin csapatösszevonások történtek és lehetséges, hogy ma este vagy holnap nagyobb ütközet lesz. Aksumot az olasz légi haderő támpontjává építették ki és olasz munkások légiója dolgozik azon, hogy repülőteret állítson fel a város határában. Az olasz vezérkar, a nehéz terepet tekintve, rendkívül óvatosan jár el és tartózkodik nagyobb ütközetektől. Egyelőre az utak kiépítését tartja legfontosabbnak. A Mareb-folyón több hidat vertek az olasz műszaki csapatok.

Londoni jelentések sorozatos abesszin ellentámadásokról emlékeznek meg. A jelentések szerint egy 15 ezer főnyi lovas hadsereg Hailé Selassié császár vezetésével betört Eritreába és eddig hetvenöt kilométernyire haladt az olasz gyarmatban. Egy másik, huszezer főnyi hadsereg Adua irányába vonul, míg a harmadik hadosztály, magának Hailé Selassié császárnak vezetésével, észak felé vonul, hogy az északi olasz hadosztállal kiprovokálja a döntő ütközetet.

A Tigre-tartomány az olasz csapatok kezében?

A gorahai vonalon olasz repülők folytatják a támadásukat és bombákkal árasztják el az egész környéket. Számolnak azzal, hogy a gyalogság előretörését is hamarosan megkezdik a vadi-sebéli vonal irányában. Gorahai erődítései sárból vannak ugyan elkészítve, de azok mégis eléggé jó állapotban vannak és nagyon fontosak, mert itt vannak a kutak és ha itt az olaszok tovább nyomulnak előre, akkor három napi járóföldön nem találnak kutakat.

Tigre tartomány az olasz csapatok kezében van. A hírt még nem erősítették meg. Ugy tudják, hogy Seyum herceg, Tigre kormányzója elmenekült.

Az addis-abebai olasz követnek sürgősen el kellett hagynia Abessziniát

Tudvalevő, hogy Olaszország és Abessziniá között a diplomáciai viszony mindaddig fennállott. Most azonban a diplomáciai viszonyt abesszin részről megszakították. Az abesszin kormány ma felszólította gróf Vincl addis-abebai olasz követet, hogy a követség egész személyzetével azonnal hagyja el Abessziniá területét. Ezzel egyidőben az abesszin kormány utasította római ügyvivőjét, hogy kérje az olasz kormánytól utlevelének kiadását és sürgősen hagyja el Olaszország területét. Az abesszin kormány azzal indokolja meg elhatározását, hogy az olasz követség az adott szó ellenére is rádióadó-állomást szerelt fel Addis-Ababában és a követség épülete valóságos központja lett az ármánykodásoknak és kémkedéseknek.

A kiutasítással egyidőben az abesszin kormány jegyzéket intézett a Népszövetséghez, amelyben utal arra, hogy az ellenségeskedések megkezdése után a négus azzal a feltétellel engedte meg az olasz követ Addis-Ababában való maradását, hogy a tulajdonában lévő rövidhullámú rádióadóállomását nem használja fel arra, hogy az abesszin kormányon belül nehézségeket okozzon. A jegyzék sajnálattal állapítja meg, hogy ezt az ígéretet az olasz követség személyzete nem tartotta meg és ezért volt szükség a diplomáciai viszony megszakítására. A jegyzék hangoztatja, hogy a kormány mindezek ellenére is mindent megtett, hogy az olasz követség bántódás nélkül távozhasson és gondoskodik arról is, hogy a követség irattárána se történjen károsodása.

Addis-abebei jelentések abesszin győzelemről

Érkezett éjjel félegy óraker. Abessziniából érkező hadijelentések szerint a keletafrikai háború második fejezete koncentrikus abesszin támadásokkal veszi kezdetét. Tizenötezer főnyi abesszin hadsereg, amelynek zömét főképpen lovasság képezi, Huga tábornok, a császár vejének vezetésével 75 kilométernyire hatolt be Eritreába. Ras Kas herceg, Gondar főparancsnoka, 80 ezer főnyi hadsereg élén, Aksumtól délre nyomul előre és az olasz jobbszárny ellen fejlődik fel. A trónörökös és Mula Geta herceg 10-10 ezer főnyi erős hadtest

Az addis-abebai híradások szerint az olasz repülők sárgaszínű mérgezőgázzal töltött bombákat dobnak az abesszin hadállásokba, valószínűleg mustárgázzal van szó.

Az olasz kormány ma adta ki 15-ik jelentését a hadmozdulatokról. Eszerint október 7-ikén az olasz csapatok az Aduan túl elfoglalt területek megerősítésével foglalkoztak és összekötötték a különböző pontokat. Ob-Ager ellen az abesszinek támadást intéztek, de az askarik törzscsapatát visszaverték. Az olaszok többszáz hadifoglyot és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. Az olaszok veszteségei csekélyek, de az abesszineké annál súlyosabbak.

Abesszin hivatalos körökben abban reménykednek, hogy Kasa herceg 100.000 főnyi seregének sikerül elszigetelni az olasz haderőket egymástól.

A News Chronicle haditudósítója jelenti Addis Abebából: Az abesszin halállelő 300 főből álló portyázó bandája betört Eritreába és elfoglalta Adj Kaie városát, amely 60 kilométerre fekszik Asmarától. A város 37 kilométerre fekszik az eritreal határon belül. Hír szerint az itt talált bennszülöttek az abesszin csapathoz pártoltak. Megerősítetlen hír szerint 4000 főnyi csapat utban van Adigrat felé, amelyet vissza akarnak foglalni.

Asmarai jelentés szerint az asmarai bennszülött csapatok, amelyek az olasz arcvonal középső részét alkotják, Birob olasz tábornok vezetése alatt, kemény harc után elfoglalták a 3000 méter magas hegycsúcsot, amely az Aduan túl elterülő vidék kulcsa. Harrarból érkezett jelentések szerint Ogadenben még mindig folynak a guerilla-harcok. Az abesszinek arra számítanak, hogy az olaszok előrenyomulását most már majd a vizellátás hiánya meg fogja nehezíteni.

A beérkezett jelentések szerint két olasz repülőgép lezuhant.

élet, dél felől Adua felé tör előre. Az északi hadszínterről érkezett hivatalos jelentés közli, hogy Seyum herceg egy olasz ezredest és 30 olasz tisztet fogott el. A foglyokat Addis Abebába irányítják és diadalmenetben kísérik a fővárosba. Ayelu tábornok csapatai szintén Eritrea területén folytatják előnyomulásukat, úgy, hogy az olasz gyarmat területén most már két abesszin hadsereg operál.

Abessziniát tömegesen hagyják el az idegenek. A mai vonattal 110 európai utazott el a fővárosból és holnap még nagyobb számú külföldi hagyja el az országot. Diredawából ma 130 olasz alattvaló utazott el azzal, hogy átlépi a határt. A belga kormány egyébként közölte az abesszin hadseregben működő belga tisztekkel, hogy megengedi számukra, hogy Abessziniában maradjanak és hogy belépijenek a négus ujonnan szervezett rendőrségébe.

Stockholmból jelentik: A király elfogadta annak a négy svéd tisztnak lemondását, akik oktatói szerepet töltenek be az abesszin hadseregben. A tiszteket felszólították a háború kitörésével, hogy vagy utazzanak haza, vagy mondjanak le a svéd hadseregben viselt rangjukról. A tisztek elhatározták, hogy Abessziniában maradnak és benyújtották lemondásukat. A svéd kormány egyébként engedélyt adott a svéd Vörös Keresztnek, hogy egy tábori kórházat teljes felszereléssel és személyzettel utnak indítson Abessziniá felé.

Beszélgetés Wehib pasa abesszin fővezérrel

— Nyilatkozik az olasz csapatok harci tulajdonságairól —

Harrar, október 8.

Wehib pasa, a törökök híres, régi hadvezére, aki a Gallipoli-félszigetet védelmezte a világháborúban az egyesült angol-francia haderő ellen, aki Batumot elfoglalta az oroszoktól és az 1912. évi olasz-török konfliktus idején is bebizonyította kiváló hadvezéri képességeit, hivatalosan „a négy legfőbb katonai tanácsadója” címet viseli. Gyakorlatilag az ő kezében fut össze minden intézkedés joga.

Wehib pasa hosszas beszélgetések során a következő érdekes képét adta az olasz-abesszin háborúnak:

Viz! Viz! Viz!

— Meggyőződésem — jelentette ki Wehib pasa — hogy Anglia képes volna Abessziniát elfoglalására. Ismerie azt a gyarmati körökben oly sokat emlegetett szállóigét, hogy a víz követi az angolokat? Gyakorlati nyelvre lefordítva ez annyit jelent, hogy a gyarmati területen előrenyomuló angol csapatok megfertőtlenítéssel lassúsággal haladnak és a kombattánsok sohasem sietnek annyira, hogy elszakadjanak közlekedési és utánpótlási vonalaiktól. Mindig nagy gondot fordítanak arra, hogy élelmiszert és vizet halmozzanak fel csapataik számára. Emlékszem rá, hogy a Gallipoli-félszigeten az angol expedíciós hadsereg kezdetben rettenetesen szenvedett a vízhiánytól. Amikor visszavonultak, magam jártam be állásaikat és saját szememmel láttam

lövészárkaikban rendszeres csapatokkal ellátott vízvezeték

volt felszerelve. Éppen ezért állítom, hogy egy 250.000 főnyi angol expedíciós hadsereg lassan, de biztosan meg tudná hódítani egész Abessziniát.

— Meggyőződésem — jelentette ki Wehib pasa — hogy egy 500.000 főnyi olasz hadsereg nem képes arra, hogy elérje Addis-Abebat vagy Harrart. Az olaszok most, amikor körülbelül egy esztendeje készítik elő ezt a hadjáratot, még mindig olasz földről szállítják a vizet csapataiknak. Nekem semmi tennivalóm nincs, az olaszokat a vízhiány fogja megverni (?)

Megemlítem, hogy a vízművek felállítása rettenetes pénzbe kerülne. A pasa valósággal lecsap erre a megjegyzésre.

— Ugy van! Ezért mondom, hogy Anglia meg tudná hódítani Abessziniát. Anélkül van türelme és pénze az ilyen befektetésekhez, az olaszoknak nincs. Éppen ezért nekik megrohannak kell kísérletezniük.

Ha én volnék az olasz hadvezér...

Rámutatok a térképen Szomáliföld világoszöld feltűrére, ahol bőségesen van víz:

— És itt?

Wehib pasa drámaian ráncolja homlokát: — Igen — jelenti ki — *dél felől komoly előnyomulást kell várunk a Wadi Schebeli-n át. Itt kell várunk a támadást, a Harrar felé irányuló előnyomulást.*

Ha én vezetném az előnyomuló olasz hadseregeket, ezt a támadási vonalat választanám.

Felvettem a kérdést, hogy ezután mi a véleményem az olasz csapatokról, amelyek a maguk idejében ugyancsak kiváló harci tulajdonságokról tettek bizonyosságot.

— Nagy hiba volna letagadni — jelenti ki komolyan a pasa — hogy

az olasz hadsereg nagy és komoly harci-erőt jelent.

— Szembenálltam velük 1912-ben és már akkor tapasztaltam kiváló katonai tulajdonságaikat. Az olasz katona jól verekszik, de az a szokásuk, hogy énekelve mennek rohamra, zárt tömegekben. Ha a nyílt abesszin terepre érnek ki, valószínűleg éppen úgy áttérnek a guerilla-harcmodorra, mint az abesszinek.

— Véleményem szerint ez a háború mozgó

háború lesz, ahol egyik fél sem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy ne manőverezzen állandóan. Mi ebből a szempontból hátrányosabb helyzetben vagyunk, mert *vannak bizonyos stratégiai pontok, amelyeket mindenáron tartanunk kell.*

— Nem tart-e attól Excellenciád — vettem fel a következő kérdést — hogy az ilyen erősített pontokon, mint amilyeneket nyilván az elsősorban veszélyeztetett Wadi Schebell vonalon kénytelen fenntartani, *a gáztámadás súlyos veszteségeket okozhat csapatai között?*

— Gáz? Igen, abban igaza van, hogy a gáz rossz és veszedelmes dolog. Csakhogy Harrar tartomány őriási és a gáz nagyon drága.

Nem zárható el a Szezi-csatorna:

A Szezi-csatorna társaság ma közgyűlést tartott, amelyen megállapították, hogy a csatornát nem lehet elzárni és nem lehet felszámolni Olaszországnak a csatorna illetékét, mert ezt két egyezmény tiltja.

A szankciók alkalmazásától teszi függővé Olaszország, hogy kilép a Népszövetségből

Ami a genfi eseményeket illeti, ezekkel kapcsolatosan a következőket jelentik:

Illetékes olasz körökben hangoztatják, hogy a támadó jelleg megállapítása előrelátható volt, de ebből még nem következik az, hogy Olaszország nyomban kilép a Népszövetségből. Olaszország egyelőre bevárja azt, hogy minő szankciókat fognak alkalmazni ellene.

A szankciók alkalmazásától teszi függővé az olasz kormány, hogy otthagyja-e Genfét.

Az olasz lapok felháborodással írják a népszövetségi tanács tegnapi határozatáról, amely Aloisi báró egyetlen kívánságát sem teljesítette és nem vette figyelembe az olasz előterjesztéseket. A sajtó egyhangulag követeli, hogy Olaszország haladéktalanul jelentse be kilépését a Népszövetségből.

„Nem maradhatunk tiszta egy olyan intézménynek — írja a Giornale d'Italia — amely Afrika barbárjait előnyben részesíti az a néppel szemben, amely az európai kultúráért és civilizációért küzd a rabszolgatartók ellen”.

Négy fontos kérdés

Az angol fővárosban szintén nagy érdeklődést váltottak ki a Genfből érkező hírek. Baldwin miniszterelnök a népszövetségi események tudomásul vétele után hosszasan tárgyalt Sir Samuel Hoare külügyminiszterrel. Jólétesült körökben kiemelik, hogy a kormány legközelebbi — valószínűleg szerdai — tanácskozása alkalmával a következő négy fontos kérdést vitatja meg:

1. A Szezi-csatorna mindkét bejáratának lezárása.
2. A fegyvertilalomra vonatkozó rendelkezések felfüggesztése.
3. A parlament soron kívüli összehívása.
4. Az Olaszország elleni megtorlásra vonatkozó határozathozatal.

Angliában egyébként a francia válasz szövege nagy csalódást keltett. Angol körökben kedvezőtlenül fogadták Franciaországnak azt a kikötését, amelyet egy angol-olasz háború esetleges kitérésével kapcsolatban tett. Franciaország a támogatás ellenében olyan nyilatkozatot követel Angliától, hogy

egy német-francia fegyveres konfliktus esetén Anglia köteles Franciaországnak segítségére sietni.

A francia jegyzékben arra utalnak, hogy az angol flottának a Földközi-tengeren történt felvonulását olyan lépésnek tekintik, amely előkészület a Népszövetség megtorló intézkedé-

Fejfájás?

miért kinlódik?

Szedjen-egyszerűen-Pyramidon tablettákat ez a régen bevált fájdalomcsillapító mindig jóbarátja

Figyeljen a Bayer-keresztre

seinek alkalmazására. Angliában viszont azt hangoztatják, hogy az angol katonai természetű intézkedéseket az olasz sajtó provokációja tette szükségessé.

Tervbe vett szankciók

A Reuter-iroda jelentése szerint a szankciók ügyét tárgyaló bizottság az október 4-iki határozat alapján a következő határozatot fogja hozni a népszövetségi alapokmány nyomán:

A diplomáciai kapcsolatok megszüntetése, ami azonban nem érinti a különböző konzulátusok működését. A posta- és vasúti közlekedés megszorítása a támadó állammal, gazdasági szankciók életbeléptetése és ha mindezek dacára Olaszország nem veti alá magát a népszövetségi irányításnak, úgy a blokád kérdését veszik tárgyalás alá. A blokád a népszövetségi határozat alapján egy, vagy több állam hajtja végre, de ez a szankció csak végső esetben következhet be, miután ez már a katonai természetű szankciókhoz tartozik.

A Népszövetség tanácsának tegnapi bizalmas ülésén, mint ismeretes, Aloisi báró, olasz főmegbízott ki akarta fejteni az olasz kormány érveit, hogy Etiópia megszegte szerződéseit és ezzel tulajdonképpen ez az állam idézte elő a bekövetkezett eseményeket. Javasolta, hogy a tanácsülést halasszák el 24 órával és csak azután hozzanak döntést a bünyöség kérdésében. A tanács azonban nem adott helyt az indítványnak, ellenben, mint ismeretes, megállapította az alapokmányban Olaszország részéről történt megsértését. Kilátásba helyezte azonban a tanács, hogy mára újabb ülést hív össze, amikor Aloisi bárónak módjában lesz észrevételeit és kormánvának kifogásait megtenni. Ezt az ülést délutánra ki is tüzték, de az olasz főmegbízott a délelőtti órákban jegyzéket nyújtott be a népszövetségi főtárgyalóhoz és közli, hogy a délutáni ülés megtartásától eláll, nem kívánja előterjeszteni a kifogásokat, miután a népszövetségi tanács már ugyanis meghozta azt a határozatot, amelyet ő az észrevételek előterjesztésével meg akart előzni.

Aloisi báró jegyzéke a Népszövetséghez

— Szükségesnek vélte a tanács — írja a jegyzékben Aloisi — a legjobban érdekelt fél meghallgatását, hogy miért, annak megindoklásától egyelőre tartózkodom. Amikor efelett a legmélyebb sajnálkozásomnak adok kifejezést, már most megjegyzem, hogy a népszövetségi

tanács a szabályszerű eljárás legegyszerűbb rendelkezéseivel egyenesen ellentétben álló intézkedéseket fogantatott és ezért kormányom nevében fenntartásokkal élek minden jövőbeli elhatározás tárgyában is.

Igy a népszövetségi tanács délutánra hirtetett ülése elmaradt és az érdeklődés most már a holnapi közgyűlés felé fordul, amely a megtorló rendszabályok alkalmazása tekintetében hozza meg majd az elhatározásait.

A szerdai döntés előtt

A délelőtt egyébként azzal telt el, hogy az érdekelt államok küldöttei tanácskozást folytattak az Olaszországgal szemben alkalmazandó rendszabályok és intézkedések tárgyában. Ezekben a tanácskozásokon résztvett Laval francia miniszterelnök, sőt a reggeli órákban megérkezett Gourmont, a fran-

„Kétséges, hogy a Népszövetség megmentette-e a békét“

A népszövetségi tanács tegnapi határozata az olaszbarát franciák szerint túlságosan szigorúan sújtotta Olaszországot. A Petit Parisien szerint a népszövetségi alapokmány megsértését tulzott keménységgel állapították meg, noha alapjában véve csak gyarmati viszálykodásokról van szó. A lap szerint Laval miniszterelnök nem szívesen és nagy sajnálkozással mondotta ki a tanácsülés hétfői ülésén az igen szót, amikor a megtorlást követelő nemzetekhez csatlakozott. A lap rendkívül fontosnak tartja, hogy a népszövetségi alapokmány 16-ik szakaszát körültekintéssel alkalmazzák.

A Petit Parisien a népszövetségi tanács tegnapi döntéséről megállapítja, hogy megmentették ugyan az alapokmányt, de kétséges, hogy megmentették a békét is. Az Echo de Paris hangoztatja, hogy Eden lord kifejezett kívánságára, nem Olaszországot, hanem az olasz kormányt jelentették ki a népszövetségi tanács hétfői ülésén támadónak.

Mussolini hajlandó a békére

Az angol delegáció körében kijelentették, hogy az angol kormánynak az az igyekezete, hogy a háború mielőbb véget érjen. A Morningpost szerint annak lehetőségéről beszélnek, hogy Mussolini miniszterelnök hajlandó lenne talán béketárgyalásokat kezdeni, olyan alapon, hogy az olaszok megkapják Aduát és a Tigris-tartományt egészen, vagy csak részben. Az angol körök ilyen alapon nem elleneznek a tárgyalásokat, de a hangulat az, hogy ehhez a négy beleegyezése feltétlenül szükséges, már pedig úgy tudják, hogy ő csak Ogaden és Danakil átengedéséről volt hajlandó eddig tárgyalni.

A török kormány részben megerősíti azokat a híreket, amelyek az Égei-tenger partvidékének fokozatos megerősítéséről szólnak. Megállapítják a török hivatalos jelentések, hogy ez semmi más, mint óvatossági intézkedés.

A New-York Times ma cikket ír, amelyben kijelenti, hogy Amerika nem vesz részt a gazdasági és pénzügyi szankciókban, amelyeket Olaszország ellen életbeléptetnek.

Lezuhant

a világ „legtökéletesebb“ bombavető repülőgépe

Brüsszelből jelentik: Vasárnap délután Antwerpen közelében kipróbáltak egy újfajta bombavető repülőgépet, amelyet Ivanov orosz mérnök talált fel. A gépre négy gyorstüzelő gépfegyvert és két könnyebb ágyút szereltek fel. A gép több száz méter magasságból lezuhant s úgy a gépet vezető Ivanov, mint a szerelő szörnyen haltak. A repülőgép az utóbbi évek legtokéletesebb haditechnikai találmánya volt és egymagában egy ezreddel szemben is felvehette a harcot.

Berlinből jelentik: Berlinben a város felett körrepülést rendeztek. Neuköln városrész felett egy magánrepülőgép egy házra zuhant le. Két, a repülőgépben ülő utas életét veszítette, míg hárman súlyosan megsebesültek.

cia kereskedelemügyi minisztérium vezérigazgatója, aki szintén bekapcsolódott Laval mellett ezekbe a megbeszélésekbe, miután a gazdasági természetű szankciók tárgyalásához küldték ki. Visszaérkezett Genfben a reggeli órákban Benes csehszlovák külügyminiszter is. Népszövetségi körökben úgy tudják, hogy a holnap délután összeülő népszövetségi közgyűlés

bizottságot fog kiküldeni a megtorló intézkedések és azok keresztülvételére vonatkozó tervezetek kidolgozására.

A bizottsághoz azonban valószínűleg csak olyan államok vesznek majd részt, amelyek hajlandók lesznek aktív módon is támogatni a szankciós határozatokat. A délelőtti folyamán olyan hírek terjedtek el, hogy angol-olasz-francia megbeszélések vannak folyamatban, ennek a hírek valódiságában azonban kételkednek.

A moszkvai nemzetközi kommunista szindikátus nagy nemzetközi tevékenységet kezdett egy, a világ munkássága által létrehozandó háborúellenes arcvonal megszervezésére. A moszkvai kommunista szindikátus közvetlen kapcsolatba lépett a világ nagyobb munkásszervezeteivel.

Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja, hivatalosan cáfolja, hogy a Vatikánban fedezékeket építenek esetleges támadások elleni védekezésül. A lap szerint semmiféle ellenséges repülőgép nem merne bombát dobni a világ kereszténységének fővárosára.

A genfi abesszin delegáció nyugtalansággal tekint a legközelebbi események elé, mert attól tart, hogy újabb halogatás lesz, ami viszont lehetővé teszi az olasz csapatok további előrenyomulását.

Lemondott az angol munkáspárt elnöke

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt elnöke, Landsbury lemondott. A lemondás azzal áll kapcsolatban, hogy az angol munkáspárt intranszignens álláspontot foglalt el az olasz-abesszin kérdésben és határozatban kimondta, hogy ha kell, háború árán is követeli az Olaszország elleni fellépést. Landsbury lord nem azonosította magát ezzel az állásponttal és lemondott.

SÁMSON

URI SZABÓ
STR. ALEXANDRI.

Őszi és téli szövetujdon-ságai megérkeztek! 5435

SZABÁS A LEGUJABB DIVAT SZERINT! Elsőrangú kidolgozás!

Nagyjelentőségű elvi döntés egy állampolgársági perben

Az oradeai törvényszék Kovács dr. tanácsa most tárgyalta Széll Ferenc salontamarei lakos közigazgatási keresetét, aki a salontamarei városi tanács azon döntése ellen fellebbezett, amellyel kizárták az állampolgárok sorából. Széll Ferenc ugyanis nem jelentkezett az állampolgárok összeírásánál s midőn, a lista lezárása után, megtagadták felvételét, közigazgatási panasszal élt. Széll előadta keresetében, hogy 1918-ban, az impériumátvétel román területen találta. Ugy ő, mint családja állandóan itt laktak, itt fizettek adót, fiai a román hadseregben szolgáltak. A törvényszék elfogadta Széll érvelését és elrendelte, hogy a városi tanács iktassa be Széllt és családját az állampolgárok sorába. A törvényszék döntése kimondja, hogy mindenki, aki nem mondott le román állampolgárságáról, román állampolgárnak tekintendő, különösen akkor, ha állampolgársági kötelezettségeinek eleget tesz, katonáskodik és adót fizet. A döntés jogerős.

A homokhalál

A homokhalál mindennél borzalmasabb. Gyilkosabb a gázbombáknál, a baktériumlövedékekénél, a feltalált és feltalálendő embergyilkolás ezer más leleményénél. Azért gyilkosabb, mert nem csak egyes embereket és nemzeteket fenyeget kiirtással, hanem magát az emberiséget. Középázsia homokfentérből kiásott városai, Mezopotámia porbafuladt öntözőcsatornái, a Szahara haláltengerének közepén talált atlantiszli jelek mind a homokhalál borzalmát hirdetik. A homok nem más, mint az apák bűneiért való bünhődés. Évszázadok, évezredek óta él vissza az ember a föld kincseivel és ennek az ifjúkori dorbézolásnak a visszahatásaként új és új sivatagok születnek hajdan termékeny földeken.

A legnagyobb, legszentebb és legsorsdöntőbb küzdelem nem Abesszinia hegyei között folyik, fegyvere nem a tank és a repülőgép, malterkeveréke nem az emberi vér. A legnagyobb harc, amely emberek százmillióinak a sorsát dönti el. Amerikában folyik és célja, hogy jótégye a múlt évszázad bűneit. Amikor Európa népáradata megindult Amerika felé, az Egyesült-Államok területe tejjel és mézzel folyó Kánaán volt. A végtelen prérik hamarosan buzatengertől aranylottak, a nyugati őserdőkben csordákban mézárólták le a bölényt, az Alleghany-hegység szentet és vasat kínált, Kalifornia aranyat. Valami észnélküli rablógazdálkodás indult meg. A XIX. század embere nem törődött a holnappal és nem érdekelte fial sorsa. A legszörnyűbb bűn az erdővel történt. Az Egyesült-Államok valamikor őserdőkkel borított hegyesek kopárok és néptelenek lettek, az eredeti amerikai őstermészet védelmére nemzeti parkokat kreáltak. Akkoriban általános volt az a nézet, hogy az emberi társadalom élete homlokegyenest eltér a természetes tájkép kulturájától. Ugy gondolták a természet amolyan felesleges sallang és az emberi betonváros-kultúra közelében csak éppen kuriozumként érdemes meghagyni a természet néhány emlékét. Nemzedékek egész sorát arra nevelték az iskolákban, hogy a természet és az ember két ellenséges, szembenálló fél és az ember rendeltetése, hogy a természetet szolgáljává tegye. Ez a képtelen és neveléses tanítás csak éppen mentésgül szolgált a természettel szemben elkövetett visszaélések számára. A természetet azonban nem lehet büntetlenül pusztítani. Az Egyesült-Államok statisztikusai kiszámították, hogy a vas és a szén hány száz évig elég még, (a petroleum élettartalmát már nem is lehet századokban mérni,) arra azonban nem gondoltak, hogy a kiirtott erdő rettentően megbosszulja magát. A kopár nyugat-amerikai hegyekből az esőduzzasztotta patakok egyre több és több törmelékkel sodortak alá, a törmelék utóbb finom homokká őrlődött, a homokból por lett és ez a por vakító, fullasztó, életet ölő felhőkben megindult a Mississipi-síkság termékeny alföldjei felé.

Több esztendeje már, hogy a rettenetes homokhalál urrá lett az Egyesült-Államokban és farmerek százait kényszerítette kivándorlásra. Egész vidékek váltak ismét néptelenné azóta és mindehöz hozzájárult a kiirtott erdők által megváltoztatott éghajlat, a borzasztó szárazság, amely évről-évre tönkreteszi a pompásnak ígérkező gabonatermést. A nyugati tengerpartokon viszont egész hegyvidékek omlanak a tengerbe, mert hiányzik róluk a biztonság, megőrttséget jelentő erdő. Az Egyesült-Államok kormánya felvette a harcot a homokhalállal, az elsivatagosodás veszélyével és milliárdos arányú visszaterdősítési tervet dolgozott ki. Ezer és ezer mérföldes erdő területeket fásítanak ismét be. Ez a grandiózus küzdelem szentebb és nagyobbjelentőségű minden abesszin háborúnál, mert első eset, hogy egy nagy nemzet kormánya nem külső kalamarkokban látja a jövő élet reményességét, hanem abban, hogy közös emberi munkával igyezzék helyrehozni az apák bűneit és felismerve az igazi utat, kezét fog a természettel. És ha a milliárdos befektetést követelő, évekre szóló gigászi munka befejeződik, elmúlik a homokhalál új veszedelme és a múlt emléke lesz az a tragikumában is véres gúnyt rejtő epizód, amikor a leigázott amerikai indiánok egyik főnöke, ezt a büszke kijelentést tette:

— Ha maga Roosevelt elnök ajánlaná fel, hogy ismét visszaadja Amerika földjét, ez a mai, a fehérberektől tönkretett ország akkor sem kellene nekünk...

(korda)

Kétévi börtönre ítélte az aradi törvényszék Valeanu Aurelt

Az aradi megyei prefektura volt tisztviselője ismertette a bíróság előtt menekülését egész Európán át — A volt aradi táncosnő szerepe az ügyben

Zsufolásig megtöltötte ma reggel az érdeklődő közönség az aradi törvényszék esküdtészeki termét, ahol hatalmas érdeklődés közepette tárgyalta a törvényszék második szekciójának Moldovan—Stroescu-tanácsa Valeanu Aurel, az aradi megyei prefektura volt hivatalnokának, volt alapítói titkárnak sikkasztási bűnpörét. A vádat Gutunoiu ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Chiroiu Silviu és dr. Gherman Dante látták el. Valeanu személyi adatainak felvétele után Chiroiu dr. a tárgyalás elhalasztását kéri, annak beigazolására, hogy az állam követelését betábláztatta a jártásbírósnál Valeanu családjának vagyonára. Kéri, szerezzék be a betáblázási okiratot, vagy pedig hallgassák ki erre vonatkozólag dr. Sincal Traian aradi közjegyzőt. Gutunoiu ügyész csatlakozik az elhalasztási kérelemhez, azonban a bíróság mindkét kérést elutasítja.

Valeanu előadja védekezését

Felolvasták ezután a vádiratot, amely szerint Valeanu Aurel 1932—1933-ban a vadászati engedélyek kiállításánál visszaéléseket követett el, amennyiben felvette a felektől azokat a taksákat, amelyeket a pénzügyigazgatóságokhoz kellett volna befizetni és a pénzt elsikkasztotta. Összesen 677 ezer 821 leit sikkasztott, majd megszökött. A vádirat hivatali sikkasztás bűntettével vádolja a volt tisztviselőt, aki korábban beismerő vallomásban ismertette a történeteket. Elmondotta, hogy 1931. végétől 1933. októberéig állott az aradi megyei prefektura szolgálatában. Elismeri, hogy körülbelül annyit sikkasztott, mint amennyivel vádolják, pontosan nem tudja az összeget. Nem akarta leplezni a tétet, mindenütt beírta, ahol pénzt kapott a taksák befizetésére és az ellenőrzésnél nyomban rájöhetek. Két éven keresztül azonban senkinek sem ellenőrizte. A vadászati engedélyeket ő állította ki és azokat a prefektus, vagy alispán, valamint a vadászati vezérfelügyelő irták alá. Sohasem kellett bemutatnia az aktákat és igazolni, hogy a taksákat a kérvényező befizette. Azoknál, akiknél a pénzt nem fizette be, üresen hagyta a nyugtaszámra fenntartott rubrikát. Nem volt kötelessége a pénzeket kezelni és befizetni, a vadászok megkérték rá és ő szíveségből vállalta el. Eleinte csak kisebb összegeket vett el, később azonban mind jobban növekedett a hiány, anélkül, hogy észrevette volna. Nem gondolt a súlyos következményekre és amikor rádöbben cselekedete súlyosságára, késő volt. Akkor már félmillió fölül volt a hiány. Fizetéséből nem tudott megélni és felélt a pénzt. 1933. szeptemberében követelték a nyugtákat és nyolc napi határidőt adtak neki arra, hogy az ügyeket rendezze.

— Vissza akartam fizetni a pénzt — mondotta — szalagáltam kölcsönök után, de mindenki elutasítón fogadott. Nem voltam képes pénzt szerezni. Elszökötem. Nem azért, mintha féltem volna a büntetéstől, inkább azért, hogy édesanymra és családomra ne hozzak szegényt. Timisoarán és Jugoszlávián át San Remoban utaztam.

Elnök: Egyedül ment?

Valeanu: Nem.

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nyolc-tíz nappal előbb váltott utlevélet, de nem a szökéshez, hanem Budapestre akart utazni, egy nemzetközi futballmeccsre. A továbbiakban elmondja, hogy San Remoban hat hónapig volt, tenniszlecekért adott és tolmácsként szerepelt. Nem volt pénze, alig 13 ezer leiel utazott el. San Remoból kénytelen volt távozni, mert feljelentették. Franciaországba ment. Nizza-ba, Cannes-be, majd továbbutazott Bécsbe. Itt körözölve alapján letartóztatták és három hónapig fogvatartották. A bucuresti-i rendőrségi vezérigazgatóság távirata alapján helyezték ismét szabadlábra, a vezérigazgatóság közölte, hogy nem kívánja kiadatását.

Az osztrák bíróság ekkor vádat emelt ellene a titkár cselekedeteiért, ekkor azonban a bécsi román követéség intervencióját, mire szabadlábra helyezték, de ki is utasították.

Csehszlovákiába vándorolt tovább, itt is tanár volt, de nem tudott megélni, Németországba, Belgiumba, majd Spanyolországba ment. Itt éppen forradalom dult és sok kellemetlensége

volt a hatóságokkal, mert kommunistának nézték. Madridban hosszabbították meg utlevélét. Egyikben letartóztatták huszonegy órára, mert kommunistának tartották és félreértették az utlevél szereplő „Europa fara Rusia” jelzést. Itt ezután 300 pezutát kapott bátyjától és ezzel a pénzzel ment Monakóba. Szobapincéri állást kapott az egyik szállodában, azonban jelentkezésekor a rendőrség megállapította, hogy körözik és másnap, a monakói kaszinó parkjában letartóztatták. Hat hónapig volt a monakói börtön lakója, amíg a kiadatási eljárás befejezést nyert.

A táncosnő szerepe a vádlott életében...

Gutunoiu ügyész vádbeszédében szigorú büntetést kért, majd Chiroiu dr. ismerteti az ügyet és kéri a bíróságot, alkalmazza a legszélesebb enyhítő körülményeket. Ismerteti a nő szerepét ebben a bűnügyben. Valeanunak — mondotta — nem volt szerencséje ebben a tekintetben. Egy jelenfektelt kis táncosnóval akadt össze. Egy kulturálatlan nővel, aki sem szép, sem nem bájos és aki csak rosszra inspirálta. Milyen szexuális befolyást gyakorolt rá, azt csak freudi alapon lehetne megmagyarázni. Valeanu új életet akart kezdeni San Remoban, de Nemes Mancsi feljelentette, Valeanu kénytelen volt továbbmenekülni. A szökésre is Nemes Mancsi beszélt rá.

— A bajban azonban nincs barátság, nincs ragaszkodás, ez a nő, aki miatt tönkretette magát, ma tudni sem akar róla. De ilyen nőtől nem is lehet mást várni. — mondotta Chiroiu dr.

A védő hivatkozott védenca fiatalására, arra a körülményre, hogy a sokhónapos hajszára alatt megbűnhődött tettéért, hogy beismerő vallomást tett és új életet szeretne kezdeni. Azért szökött meg, hogy édesanyjának és diplomáciai szolgálatban levő bátyjának nevét ne hurcolja meg, hogy ez nem sikerült, nem rajta mult. Enyhe büntetést kér és kéri beszámítani azt a hat hónapot

Valeanu ószintehangu vallomása után dr. Lazar Augustin volt prefektust hallgatják ki, aki elmondotta, hogy kisgyermekkorától ismeri Valeanut, és hivatali működése ellen nem hangzott el különösebb panasz, csak szökése után derült ki az ügy. Sorban hallgatják ezután ki azokat a vadászársasági elnököket, titkárokat és vadászokat, akik pénzt adtak Valeanunak a pénzügyigazgatósági taksák kifizetésére. Drecin Coriolan, Papp Tihamér, Ciorgariu Eugen, Imbuzeanu Eugen, Precupas Iffe, Serb Iosif, Piso Ioan, majd a börtönből elővezetett Vernica Gheorghie tesznek vallomást, ezután kihallgatják Peter Victor megyei közigazgatási főnököt, aki a vizsgálatot Valeanu ellen levezette és aki elsőszben jött rá a sikkasztásokra. A tanúk a védelem kérdésére kijelentik, hogy ismerik a vadászati törvény rendelkezését, amely szerint a taksákat nekik személyesen kellett volna befizetni. Felolvassák dr. Serban Gheorghie, dr. Mager Romul és dr. Petica Petrilă vallomását, majd Hanciu pénzügyigazgatósági tisztviselő bejelenti, hogy a kár egyrésze megtért, úgyhogy jelenleg csak 419 ezer 821 lei a kár.

is, amit védenca a monacói börtönben töltött. Gherman Dante dr. a jogi körülményeket fejtegette, megállapította, hogy Valeanu nem követhetett el hivatali sikkasztást, mert nem kezelte közpénzt. Az állam különben is a vadászokot hajtotta be és állja be még egyszer a taksákat, nem követheteti ugyanakkor Valeanutól is. Egyszerű sikkasztással sem vádolható, mert nem történt a törvényes határidőn belül feljelentés és mert nem tagadta meg — a mit a törvény előír — az elsikkasztott pénz visszafizetését. Felmentést kér, legrosszabb esetben azonban rendkívül enyhe büntetést, mert a büntetés célja megjavítani és nem tönkretenni embereket.

Hosszas tanácskozás után a bíróság kihirdette ítéletét, amelyben

egyszerű sikkasztás bűntettében mondotta ki bűnösnek Valeanut és két évi börtönre, valamint három évi hivatalvesztésre ítélte.

Enyhítő körülménynek vették büntetlen előéletét, beismerését és az ellenőrzés teljes hiányát. Az államot igényével polgári perre utasította a bíróság, egyben elutasította a védelem szabadlábra helyezési kérelmét. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbírást, a vádlott és a védők enyhítésért fellebbeztek.

Bucsan volt államtitkár mondja:

„Nincs veszteni való idő a kisebbségi kérdés rendezésére!”

— A Ciucea-i paktum szerzőjének érdekes fejtegetései —

Bucurestiből jelentik: C. Bucsan, ismert aradai politikus, a ciuceai paktum szerzője, volt belügyi államtitkár, igen érdekes nyilatkozatot adott az Adeverul című lapnak, a romániai kisebbségekre vonatkozóan. Bucsan őszinte szavakkal, nyíltan mutatott rá a kisebbségek nehéz helyzetére s kijelentette, hogy e kérdés nem lehet elintézetlenül hagyni.

— A kisebbségi kérdés — mondta — előbb-utóbb felüti fejét s akkor veszélyt fog jelenteni az államra. Mert az idő telik s a kisebbségek ellenállása is nő ezzel arányban. Magának az államnak erővel fegyverkeznek majd fel a harcra. Egyenként kéri azt, amit később kollektív módon fognak követelni. Valóságos büntényt képez tehát a halasztás. S azt is hozzáteszem ehhez a megállapításhoz, hogy becsületesen kell megoldani a kisebbségi feladatokat. A sovinizmust semmi sem indokolja, Szégyennek tartom azt a nacionalizmust, amely a primáriák szolgálatával és a vidéki postahivatalokkal van elfoglalva. A román nyelvtudásra vonatkozó igényeket nem lehet tulságba vinni s nem szabad feltüntetni, hogy kisebbségeink miatt nem tudunk megélni. Megállapítható ugyanis, hogy gazdasági, szociális, kulturális téren figyelemre méltó helyet küzdöttünk ki magunknak. Egyes városokban többet értünk el romanizálás terén tíz év alatt, mint a magyarok ezer év óta. Hagyjunk tehát fel azzal a panasszal, hogy a magyarok kiütik szánkából a falatot s legyünk komolyabbak.

— Mi lenne a helyes megoldás? — kérdezte Bucsan az újságíró.

— Minimális kisebbségi programot kell készíteni az összes román politikai pártok közreműködésével. Addig is meg kell változtatni az erkölcsi légkört, a többség magatartását, hogy megközzük a kisebbségeket, mikép barátsággal közeledünk és javukat akarjuk.

— Ismét leszögezem azonban, nincs veszteni való időnk. Ha késünk, nehezebb lesz az

ügy elintézése. Meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy vannak köztünk, akik más anyanyelvűek és más vallásúak és hagynunk kell, hogy így fejlődjenek. Azért voltunk meg az országot, mert elégedetlenek voltunk az osztrák-magyar monarchia igazságtalanságaival. Nem lehet most alkalmazni másokkal szemben ezeket az igazságtalanságokat. Ha másokat megbecsülünk, annyit jelent, hogy megbecsüljük magunkat. A humanizmust és bölcsességet ne tévesszük el szemünk elől — fejezte be szavait Bucsan.

CORSO 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

GAAL FRANCISKA legkedvesebb legsikerültebb énekes vigjátéka:

KISMAMA (Kleine Mutti).

Friedrich Benfer, Otto Wallburg, Verebes Ernő és a Baby Bandi.

Jegyelővétel osztoritők és péntekre!
Kedvezményes jegyek érvénytelenek!

SELECT 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Premier!

Egyszer volt hol nem volt...

Látványos és rendkívül mulatságos filmporrett.
Főszereplői PINTY és PONTY.

URANIA 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

MA utoljára.

Almaim asszonya

José Mojica

Rosita Moreno

Jön: Válás után (A tulsó parton).

Főszereplő: DIANA WYNYARD.

HIREK

A dollármilliomosok réme

A világ kiváltságosainak, akik a pénz által megszerezhető gyönyörök és élvezetek minden lehető változatát kimerítették, van egy nagy, halálos ellenségük, mely ellen néha egy életen át hadakoznak, mely alássa egészségüket, életkedvüket és nem egyszer a halálba kergeti a „szegény gazdagokat” s ez az ellenség, ez a rém: az unalom.

Az életunt világit, a blaziert dollármilliomos, az apathikus bankár, aki csak lumenállal alszik el, az arisztokrata hölgyek és félvilági démonok, akiknek fáradt idegeit ital, szerelem, szerencsejáték kimerítette, nem sajnálták a dollárokat, ha arról van szó, hogy valami friss izgalmat, érdekes élményt, vásárolhatnak maguknak.

Colorado államban egy szenitáris ideg orvos szanatóriumot létesített az unalom ellen. A szanatórium a technika legmodernebb vívmányaival felszerelt épület, melyben a páciensek naponta a legkülönlegesebb események középpontjába kerülnek. Napirenden vannak az ékszer-lopások, melyeket az igazgatóság inszenál, de olyan komolysággal, hogy a páciensek hisznek a történetek valódságában. Gyakoriak ezenkívül a gangszterek emberablásai, s az elrabolt páciensek rabságban sanyúlódva, izgatottan várják váltásdíjuk lefizetését. Éjszaka kísértetek járnak a folyosókon s a kertben váratlanul kigyók, oroszlánok és egyéb nagy gonddal szelidített állatok tűnnek fel.

A betegek a szanatórium társalgójában tárgyalják le az izgalmas napi élményeket és pillanatra sem fogja el őket — hála az ideg orvos nagy fantáziájának — az unalom.

A szanatórium óriási népszerűségnek örvend, különösen női betegek látogatják, akik napi 150 dollárt is szívesen fizetnek, csak hogy egy kis izgalmas változatossághoz, hátborzongató élményhez jussanak.

Nálunk nincsen szükség ilyen szanatóriumra. Az unalom betegei, ha felnyitják reggeli közben a friss napilapot, a friss hadijelentések, tömeg- és rablógilkosságok, tőzsdéi árfolyamok minden egyes sora izgalmat és egész napra elegendő szenzációt nyújt. Sőt egy kicsit sok is a jóból.

Akinek pénze van szívesen utazik valamelyik tengerparti üdülőhelyre vagy szanatóriumba egy kis üdítő unalomért...

— **KISEBB ESŐK.** A légáramlás gyengül, változó felhőzet, néhány helyen kisebb záporosó, éjjeli ködképződés, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

— **Carol király születésnapja.** Bucurestiből jelentik: Carol király október 16-án tölti be életének 42-ik évét és ez alkalommal a kormány tagjai felkeresik, hogy szerencsekívánataikat tolmácsolják.

— **Új kereskedelmi miniszteriumi vezérigazgató.** Bucurestiből jelentik: A hivatalos lapban megjelent a rendelet, amely Gheorghe Gheorghiu volt munkaügyi vezérfelügyelőt, a kereskedelemügyi miniszterium vezérigazgatójává nevezte ki.

— **Egyetértés Maniu és Mihalache között.** Bucurestiből jelentik: A Lupta a november 14-iki nemzeti-parasztpárti népgyűlés előkészítő munkálataival foglalkozva, megállapítja, hogy azok a Maniu és Mihalache közötti legteljesebb egyetértés jegyében folynak, annak ellenére, hogy Maniu nem vesz részt az ardeali szervezetek egyetlen gyűlésén sem, amelyen Mihalache megjelenik. Ugy hírlők egyébként, hogy a kormány engedélyezni fogja a november 14-iki nagygyűlést; ugyanakkor azonban fenntartja magának a jogot, hogy mindent megtegyen a népgyűlés zavartalan lefolyásának biztosítására.

— **Nagy ünnepek Bucovinában.** Bucurestiből jelentik: Október 13-án vasárnap, az uralkodó, Tatarescu miniszterelnök, a kormány tagjai és a hatóságok képviselői jelenlétében Bucovinában nagy ünnepek lesznek. Az uralkodó és a kormány tagjai meglátogatják Suceava városát, a melynek liceuma most ünnepli fennállásának 75 éves fordulóját, majd Cernautiba mentek, ahol a király részt vesz az egyetem megnyitásának ünnepségén. Az előkelő vendégek ezenkívül meglátogatják még Putna várát és Stefan cel Mare várát.

— **Románia és a szovjet között október 15-én veszik fel az összeköttetést.** Bucurestiből jelentik: Október 15-én veszik fel újból ünnepélyes keretek között az összeköttetést Románia és Szovjet-országgal között. Ekkor nyitják ugyanis meg a Nistru hidját Tighina és Tiraspol között. A hid megnyitási ünnepségén részt vesz Franasovici közlekedésügyi miniszter és Laganovics, a Szovjet közlekedésügyi népbiztos.

— **Öngyilkos lett Nagy Emil volt magyar igazságügyminiszter fia.** Miskolcraól jelentik, hogy a borsodmegyei jákivalvai kastélyában ma délután öngyilkossági szándékából agyonlőtte magát Nagy Adám ottani földbirtokos, Nagy Emil volt magyar igazságügyminiszter 32 éves fia. Ugy tudják, hogy tettének oka az volt, hogy angol származású felesége, akitől rövid idő óta különváltan élt, most végleg elhagyta őt és visszautazott Angliába.

— **Jakabffy Elemér dr. lesz a banati Magyar Párt elnöke.** A Magyar Párt banati tagozata november 3-án tartja meg közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatának legfőbb pontja lesz az Ambrózy Andor báró halálával megüresedett elnöki székeknek a betöltése. Az altagozatok legnagyobb része máris állást foglalt Jakabffy Elemér dr. országos alelnök mellett és így elnökké való megválasztása biztosra vehető.

Tragikus évforduló

Ma egy éve annak, hogy Marseilében meggyilkolták Sándor jugoszláv királyt és Barthou francia külügyminisztert. Néhány elvakult, félrevezetett ember adta magát eszközül ennek a politikai gyilkosságnak, amelynek következményei hónapok hossza során át tartották izgalomban az európai kontinenst, s amely két európai nemzetet borított gyászba.

— **Életbelép a rangfokozat Oroszországban.** Moszkvából jelentik: A szovjet kormány elhatározta, hogy újra életbelépteti a köztisztviselői karánál a rangfokozatokat és ennek megfelelően a különböző fizetési osztályokat. Összesen tíz rangfokozat lesz, megfelelő előléptetési lehetőséggel. A szovjet tehát újra visszahelyezett jogaiba egy polgári intézményt, miután maga is belátta, hogy az általa életbeléptetett rendszer megölte az ambíciót és nem felelt meg a célnak.

— **Bál Lipován, Nagyszabású kitiűnően sikerült szüreti-bálat rendezett a Lipovai Iparos Dalárda.** A Pitzkó-féle vendéglő termet szőlőfűrtökkel és zöld lombokkal díszítették fel. Kitiűnő zenekar húzta a talp alá való nótákat s a fiatal-ság kitiűnő hangulatban táncolt a nagyszerűen megrendezett mulatságon. A csösz legények és leányok színes szüreti öltözékekben vonultak fel a közönség előtt. A bál kitiűnő rendezése anyagi és erkölcsi sikere Wratnai Emil az egyesület népszerű és agilis elnökének érdeme, akinek értékes segítséget nyújtottak a bál rendezése körül Hachspacher Simon és Jasek Zoltán. A mulatság fényes anyagi és erkölcsi sikerrel zárult.

Coty kisasszony esküvője

Bucurestiből jelentik: Tegnap tartotta esküvőjét Párisban Coty kisasszony, a világhírű parfümgyáros egyetlen leánya Jean Federrel, a bucuresti-i Feder-féle zeneműkereskedés tulajdonosának fiával. Érdekes, hogy a menyasszony 200 millió frank hozományt és egy jachtot kapott. Jean Feder most tette le a Sorbonne-on a jogi doktorátust.

— **Új bérleti ajánlat a városi autobus-hálózatra.** Arad város vezetősége szerdán délelőtt ül újra össze, hogy számos érdekes javaslat, beadvány fölött határozzon. Ezek között a legnagyobb figyelmet érdemli dr. Aurel Lazar aradi ügyvéd ajánlata, aki a városi autobusforgalom hálózat bérletére tett ajánlatot. Az ajánlat szerint évi egymillió 200.000 leit fizetnének az aradvárosi autobuskoncesszió birtokáért. Az ajánlat felett holnap határoz az interimár-bizottság.

Mai hiataltság

— **Hallom, ott akarod hagyni az egyetemet, hogy az abesszin frontra menj kalandokért... Mit gondolsz, mi lesz így belőled tíz, husz, harminc év múlva...?**
— **Egy öreg diktátor...**

Dohányzás gyógyítható szenvedély?

A dohányzás egyike az emberiség legerősebb és károsabb szenvedélyének. A köhögéstől a tuberkulózisig nagyon sok és komoly tünetek nagy részben a dohányzásnak köszönhetőek. Érelmeszesedés, bélműködési zavarok legnagyobb részben a nikotinnak köszönhetőek.

Bizonyos, hogy nem könnyű leszokni a dohányzásról. Ehhez hozzá kellett járulni a tudománynak, hogy egy olyan biztos hatású preparátumot találjon fel, melytől leszokhatik mindenki a dohányzásról. Mert nem elegendő az, hogy le akarok szokni a dohányzásról, hanem ehhez megfelelő akarat is szükséges és hogyha ez nincs, akkor vegyen „Antifum“-ot, melytől biztosan leszokik a dohányzásról, megtakarít sok nehezen keresett pénzt és egészségét megvédi. Egy füveg 80 lei, két füveg 150 lei. Romániai vezérképviselő: „ARCO“, Str. Călărășilor 91., Bucuresti.

„Az a körülmény még különleges fontossággal bír, hogy a dohányos ember saját tudta nélkül is leszokhatik a dohányzásról. Sectia A. K.

Otezernél több álláshalmozó köztisztviselő van és ezek 652 millió lei évi jövedelmét élveznek az államtól

Bucurestiből jelentik: Az állami gépezet egyszerűsítésével foglalkozó bizottság Bentoiu igazságügyi államtitkár elnöke alatt ülést tartott, amelyen többek között az álláshalmozó állami tisztviselők fizetésével foglalkoztak. Giurgea előadó a bizottság elé terjesztette terjedelmes jelentését, amelyben névszerint felsorolja azokat a tisztviselőket, akiknek egyszerre több állása is van, de felsorolja azokat a jövedelmeket is, amelyeket ezek a tisztviselők egyes állásaik után élveznek. A jelentés azután az állami intézmények általános helyzetével foglalkozik és rámutat, hogy az egyes intézmények milyen összegeket fizetnek ki az olyan tisztviselőknek, akiknek több állása is van. Az általános adatok szerint az álláshalmozó köztisztviselők száma összesen 5151-re rag. Ezek főfoglalkozásuk után összesen 399 millió 110.540 leit kapnak fizetés fejében, míg többi állásuk után 253 millió 374.537 lei jövedelmet élveznek. Az álláshalmozók tehát összesen 652 millió 485.077 lei évi jövedelmet huznak az államtól.

— **Felüggesztették az aradvárosi autobusüzemek műhelyfőnökét, Stoian Dumitru,** az aradvárosi autobusüzemek műhelyfőnökét a mai napon a városvezetőség felüggesztette a vizsgálat tartamára állásától. Stoian ellen alantasai tettek panaszt, melyeknek kivizsgálására a városi fejelemi bizottság megkezdte működését.

— **Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kinozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet,** mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázejlődést s elhárítja a vértöndülásokat.

— **Gai-i küldöttség a városi interimár-bizottsági elnökét.** Kedden délelőtt ötven tagú gai-i küldöttség kereste fel dr. Cotioiu Romulus interimár-bizottsági elnököt hivatalában, akinek 12 pontból álló memorandumot nyújtottak át városrészeik kívánságairól, melyek között számos utkövezés, javítás, világítási és köztisztasági, valamint közegészségügyi kívánságok szerepelnek. Cotioiu Romulus dr. kijelentette a küldöttségnek, hogy indokolt kívánságaikat a lehetőség szerint orvosolni fogják, továbbá mindazon utvonalakait rendezőhajtják, ahol az autobusjáratok végigvonulnak.

— **Az aradi rendőrkezesztura közli, hogy az 1917-ben született ifjak, tehát akik ebben az évben töltik be 18-ik életévüket és így a premilitáris kötelezettség alá esnek: jelentkezzenek a kerületi rendőrségeken.** A jelentkezés azok számára is kötelező, akik más helyen születtek és valamilyen szolgálatot, vagy mesterséget folytatnak Aradon. Jelentkezniök kell azoknak is, akik a múlt évben valamilyen okból az orvosi vizsgálaton nem jelentek meg és premilitáris képzésben nem részesültek. Mindazok az ifjak, akik október 11-ig jelentkezési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a premilitáris törvényben foglalt büntetésben részesülnek. A fent felsorolt ifjak október 13-án kötelesek a városi hatóságoknál orvosi vizsgálaton megjelenni. Abban az esetben, ha a premilitáris kötelezettségű ifju nem tartózkodik Aradon, vagy beteg, úgy a kerületi rendőrségeken, mint az orvosi vizsgálaton, születi, vagy rokonai által köteles képviseltetni magát, akik távollétét megfelelően igazolják.

LEGUJABB

Olaszbarát és háboruellenes tüntetések Nancyban

Londonból jelentik: Az Addis Abebából érkezett jelentések szerint a népus az olasz légitámadások veszélyére való tekintettel, a legmesszebbmenő óvintézkedéseket rendelte el. Alkonyattól reggelig tilos minden világitás az abesszin fővárosban, még az autók lámpáit sem szabad meggyújtani.

Párisból jelentik: Országszerte olaszbarát és háboruellenes tüntetések folynak.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.29 és háromnegyed, London 15.06 és egynegyed, Newyork 307 és egynegyed, Milánó 25.03 és háromnegyed, Amszterdam 207.52 és fél, Berlin 123.50, Bécs — Prága 12.65, Varsó 57.90, Belgrád 700, Budapest — Bucuresti 250.

— A görög királyság és a népszavazás. Athénből jelentik: A reggeli lapok azt írják, hogy György görög exkirály népszavazás mellőzésével is hajlandó elfoglalni trónját, ha a nemzetgyűlés a királyság helyreállításáról szóló határozatot hoz. Eppen ezért — írják a lapok — csütörtökön a királypárti képviselők megfelelő javaslattal járulnak a nemzetgyűlés elé. Kaldaris miniszterelnök viszont kijelentette, hogy a kormány nem bír tudomással arról, hogy a királynak ilyen irányú terveik lennének és a kormány továbbra is azon az állásponton marad, hogy a királyság kérdésének eldöntését népszavazással kell rendezni.

— A magyar sportszövetség átirata Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A sportszövetség ma tárgyalás alá vette a magyar sportszövetség ama átiratát, amelyben közölte, hogy hajlandó a normális sportérintkezést felvenni az itteni futballszövetséggel.

— Szombat este RTA (AKE)-vacsora az Iparos Otthonban.

— Az aradi Magyar Párt-ágazat intézőbizottsága október 14-én, hétfőn este 8 órakor ülést tart a Párt Str. V. Goldis 8. szám alatti helyiségében.

— Börtönbüntetés a sterilizáció miatt. Grác-ból jelentik: Az esküdtbiróság ma ítélkezett Barsan Cornél és társai, férfiakon végrehajtott sterilizációs műtét miatt vád alá helyezett egyének felett. Barsan, aki romániai illetőségű, egyizben szerepelt már mint egy nagyszabású sterilizációs bűnper vádlottja. A vádirat szerint Barsan hat esetben hajtott végre ilyen műtéteket Grácban és a város közelében levő lakosokon. A fővádlottal együtt még négy vádlott került bíróság elé, akiket az ügyészség részben azzal vádolt, hogy lakosaikat sterilizációs műtétek elvégzésénél rendelkezésre bocsátották, részben pedig felhajtás vádjára merült fel ellenük. Az esküdtbiróság súlyos testisértés címén bűnösnek mondotta ki a vádlottakat. Barsant 1 évi súlyos börtönre ítélték és kitiltották Ausztria területéről, a többi vádlottak büntetése pedig 2 heti szigorított fogház, illetve 3 havi börtön.

— Szőlőtulajok Aradon. A közeli szüret küszöbén Arad Gaiban is igen elszaporodtak a tulajok. Ma két feljelentést tettek a rendőrségen nagybőnyiségű szőlő lopása miatt. Az egyiket Cotioiu Stefan, Arad gai-i lakos tette, akitől közel 3000 lei értékű szőlőt loptak el. Florea Danita, ugyancsak gai-i lakos Codrean Cornél és Jorion Ion jelentette fel, kik állítólag többszáz lei értékű szőlőt vittek el. A rendőrség mindkét esetben megindította a vizsgálatot.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegék, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el.

— Talált aranyóra. A rendőrség közli, hogy egy igen szép kivitelű, több ezer lei értékű, arany karkötő órát találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 18. számú szobájában.

— Ma az aradi gyógyszerterek tartanak éjféli szolgálatot:

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria

DANCIU: Piata Mihai Viteazul.

BERNÁT: Lángá Gará (vasutáhománál)

BERGER: Calea Saguna.

Nancyban ma több ezer főnyi tömeg vonult fel, amely azt kiáltozta:

— *Semlegesség! Le a megtorló intézkedésekkel!*

A képviselőház folyosóin a képviselők a gazdasági megtorló intézkedések ellen is állást foglalnak. Mérvadó francia politikai körök szerint most már szó sem lehet európai háborúról, sőt arról sem, hogy a Földközi-tengeren konfliktus keletkezzen. Franciaország a Népszövetségben megtartja eddigi állásfoglalását.

A Magyar Párt elnöki tanácsa a magyarságot ért súlyos sérelmek orvoslásával foglalkozott

Clujról jelentik: Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és parlamenti csoportja együttes ülést tartott a párt központi irodájában.

Az ülés hosszasan és behatóan foglalkozott az általános politikai helyzettel, a magyarságot a legutóbbi időkben is ért súlyos sérelmek orvoslásával. A parlamenti ülészek alatti magatartásra nézve annak megnyitáskor fog végleges elhatározás történni. A nagygyűlés idejének kitűzését — éppen a jelenlegi politikai helyzetre való tekintettel — egyelőre mellőzte. Olyirányú intézkedésre hívta fel az elnökséget, hogy lehetőleg tagozati gyűlések tartassanak, melyeken a központi elnökség és parlamenti tagok is minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Kimondta az értekezlet egy kisebbségpolitikai és jogi szakkönyvtár felállítását és pedig a timisoarai Magyar Ház R.-T. tulajdonaként és a szervezés és gyűjtés munkájával dr. Jakabffy Elemér alelnököt bízta meg.

Több folyó ügy letárgyalása után az ülés a délutáni órákban ért véget.

— Az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség ma esti rendezetett összejövetele (dienstje) alkalmából tagavatast rendez. Előadók: Dr. Dohány Sándor, dr. Dohány Sándorné és Háben László. Heilbronné-Hilevitz Rózi néhány verset szaval.

— SIMON BÜSKE ELVALT. Budapestről jelentik: Simon Böske, a néhány év előtti Miss Universe és férje Brammer Pál ismert budapesti nagykereskedő válóperében ma hirdették ki az ítéletet, amely a házaspár válását kimondja.

A szovjethadsereg ereje

Párisból jelentik: A „Le Matin” részletes kimutatást közöl a szovjethadsereg erejéről. A lap szerint háboru esetén 10 millió frontkatonát mozgósíthat a Szovjet, amelynek békeleltársamu hadserege másfél millió közlegény és 40 ezer tiszt. Az 1923—1934-ik évfolyamok tartalékjai 8 és félmillió embert tesznek ki. A könnyű tüzérségnek 4500 ágyúja van, ezenkívül 700 nehéz ágyúval is rendelkezik. A tankok és hadigépkocsik száma 3500, a légi raj 4300 repülőgépből áll, amelyek közül 150 nehéz bombavető.

— Az aradi állambiztonsági hivatal idegenellenőrző osztálya ismételtén felszólítja mindazokat az idegen állampolgárokat, akiknek miniszteri autorizációjuk október elsején lejár, hogy haladéktalanul jelentkezzenek az állambiztonsági hivatalban, mert ellenkező esetben a legszigorúbb eljárást léptetik ellenük folyamatba.

— Lengyel István esperes ünnepélyes beiktatása Pecican. A közelmúltban elhunyt Mayer János esperes halála által megüresedett esperességre a püspök Lengyel István rovinei esperest nevezte ki. A beiktatást a püspök megbízásából Károly József santannal főesperes-plébános végezte fényes papi segédlet mellett. A szertartás alatt felolvasta dr. Pacha Ágoston püspök latin nyelvű kinevezési okmányát. A szertartás után az aradkerületi papság tanácskozást tartott, melyen 22 lelkész jelent meg, szeretettel üdvözölték az újonnan kinevezett Lengyel István esperest, új esperesi titkárrá választották Klinik János livadai plébánost, majd Borsos Lajos rovinei lelkész tartott előadást a konkordátumról, kihangsúlyozva az egyház szabadságát a mai időkben.

Egy özvegy harca a lépcsőkkel

Felfelé tolni kellett, lefelé esuzzott

Hét évig kinozta reuma.

Ez a nő — egy özvegy — a remény sugarát küldi mindenkinek, aki reumában szenved. Hét évig viselte e betegség keresztjét — de most már teljesen egészséges.

Ezt írja: „Özvegy asszony vagyok, 55 éves és 7 éven keresztül a legborzasztóbb fájdalmakat szenvedtem izületi csúztól és reumától. Két év előtt nem tudtam térdeimet bahajlítani, hogy a lépcsőn lefelé haladjak. Le kellett csúsznom és felfelé a karfán húzódszkodtam. Állandóan botra támaszkodtam. Ekkor a múlt év áprilisában arra figyelmeztettek, próbáljam meg a Kruschen sót. Vásároltam egy dobozt és ahogy a tartalma fogyott, úgy éreztem, hogy állandóan javul az állapotom. Azóta állandóan szedem és ma már kitünően tudok járni.” — P. M. T.

A reuma éppen úgy, mint a csusz és a lumbagó, a belső szervek renyheségéből származik — felesleges anyagok részvétlen felhalmozódásából és húgysav túltengéséből. Ha láthatná a mikroszkóp alatt a húgysav-kristályok éles hegyeit, azonnal megértené, miért okozzák e mérszű fájdalmakat. És ha látná, hogyan tompítja le a Kruschen só e kristályok éleit és hogyan oldja fel azután azokat teljesen. Ön is elismerné, hogy ennek a szernek valóban megváltást kell hoznia a reuma fájdalmaitól.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 leiert kapható.

Letartóztatták Bécsben Al Capone bankárját

Nemzetközi szélhámosként vették őrizetbe a hírhedt „Kid Tiger”-t

Bécsből jelentik: Néhány nappal ezelőtt a bécsi rendőrség a külföldi rendőrségek közözelevelé alapján letartóztatta az egyik elegáns szállodában lakó Syowski Alex kanadai állampolgárt, akit a közözelevelék veszedelmes nemzetközi szélhámosként jelöltek meg. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy nem követett el szélhámoságokat. Elmondotta, hogy Amerikában Kid Tiger néven ismerik a gangstervilágban és ő volt Al Capone és Jack Diamond bankárja, aki a szeszcsempészetet finanszírozta. Legutóbb adóeltitkolás miatt az amerikai hatóságok 80 millió dollár bírságot róttak ki rá és ennek megfizetése eiől szökött Európába. Bécsben akar véglegesen megtelepedni és egész vagyonát oda fogja diszponálni. A nyomozás most azt igyekszik megállapítani, megfelel-e a valóságnak ez a vallomás. Ha igen, úgy szabadlábra helyezik a bankárt, miután adóbírság címén nem adják ki. Syowskinál nagyértékű ékszereket és egy százezer svájci frankról szóló csekkeket találtak. Tegnap beszállították a törvényszékre, ahol egyelőre hamis utlevél használatáért emeltek ellene vádat.

— Dr. Spolberger fogorvos (Strada Consistorului 16.) ismét rendel.

— 5 lovat és 32 juhót és bányát téptek szét a farkasok. Sibiu-ból jelentik: A sibiumegyei Orlát község határában szombat délután 2 órakor, farkascorda garázdálkodott. A farkasok, amelyek szokatlanul korán látogattak el a hegyekből, az országút szélén legelésző csordát támadták meg. Az ordások 16 juhót, 16 bányát és 5 lovat szét-téptek, azután visszamenekültek a hegyekbe. A farkasok korai támadása és vérengzése óriási pánikot keltett a falvak lakosai között.

— Véres dráma a turdai moziban. Turdáról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a turdai mozi egyik szünetében. Ilics Alexa és Kriszta Miklós turdai suhancok eddig ismeretlen úton egy ócska pisztolyra tettek szert, amellyel szünet közben az előadás termében játszadozni kezdtek. A pisztoly elsült és a közelükben ülő Turca Mária nevű nő homlokán találta és balszemét kilötte. A súlyosan sérült asszonyt azonnal kórházba szállították, ahol műtét alá vették. Az ügyben vizsgálat indult annak megállapítására, honnan származik a szerencsétlenséget okozott pisztoly. A két fiatal suhancot és több társukat őrizetbe vették.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Feltámasztják a megszüntetett Kereskedelmi és Iparkamarákat

Uj törvénnyel felemelik a Kamarák számát — A régi Kamarák változatlanul tovább folytatják működésüket — Legkésőbb januárban meglátják a tanácsválasztásokat

Hosszas kísérletezés után végre olyan kamarai törvénytervezet készült, amely minden bizonynyal kielégíti az érdekeltség igényeit, mert ez alkalommal a nyugati nagy államokban működő intézményeket igyekeznek követni. Remélhetőleg az új törvény nemcsak arról gondoskodik, hogy a Kamarák — épp úgy mint a múltban — zavartalanul működjenek, hanem visszaállítja önkormányzatukat is, amit a néhány évvel ezelőtt elfogadott törvény erősen megnyírta.

Bucuresti-i jelentés szerint a parlamenthez legközelebb benyújtandó új törvénytervezet huszonkilencvel szaporítja a jelenlegi kereskedelmi és iparkamarák számát, tehát visszaállítja a három év előtti állapotot, amikor negyvenhat Kamara működött az egész országban.

A fővárosi sajtó megállapítja, hogy az a törvényjavaslat, amelyet két évvel ezelőtt készítettek és amellyel tudvalevőleg országgrészenként egy-egy nagy érdekképviseleti szervbe akarták foglalni az ott működő kereskedelmi és ipari, mezőgazdasági és munkakamarákat, egyáltalán nem felelt volna meg a kívánt célnak és ezért Costinescu kereskedelmi miniszter teljesen elvetette azt. Ugyancsak figyelmen kívül hagyta a mintegy 2 évvel ezelőtt hozott homályos törvényt is, amelynek alapján működnek most a Kamarák, de az olyan sok tisztázatlan kérdést foglal magában, hogy még a tanácsválasztásokat sem lehetett annak alapján megtartani és ezért már hosszabb idő óta átmeneti-bizottságok vezetik az összes Kamarákat.

Az egyik legutóbbi minisztertanácsos Costinescu miniszter bejelentette, hogy a kereskedelmi és ipariügyi miniszteriumban új kamarai törvényjavaslatot készítettek, amelynek tervezetéről behatóan tárgyalt a gazdasági élet különböző gyakorlati tudású vezetőivel és reméli, hogy az megfelel az összes kívánalmaknak. A törvényjavaslat négy főpontból áll, amelyeket a következőkben ismertetünk:

1. Feltámasztása azoknak a kereskedelmi és iparkamaráknak, amelyeket 1933-ban megszüntettek, vagy amelyek szekció kamarákká alakultak át. 2. Külön-külön képviseletet kapnak a Kamarában a kereskedők és iparosok, tehát a kategórizálást közmegnyugvásra hajtják végre. 3. Különböző érdekképviseletek delegáltjainak együttműködése egy központi szervezetbe, amely hasonlatos a jelenlegi kereskedelmi-iparkamarai és mezőgazdasági kamarai uniókhoz. 4. A Kamarák tanácsválasztásának sürgős végrehajtása.

Costinescu miniszter nagy súlyt helyez az új törvény sürgős megszavazására és különösen arra, hogy az alábbi helyeken gyorsan megkezdjék működésüket a Kamarák: Albaulia, Deva, Lugoj, Satu-Mare, (amelyekben most csak szekció-Kamarák vannak), Focani, P-Neamt, Roman, Calarasi, Giurgiu, R-sarat, Targoviste, T-magurele, Pitesti, Hotin, Cetatea-Alba, Tighina, Bazargic, Silistra, Caracal, Slatina, Barlad, Cahul, Tulcea, Husi, Balti, Buzau, R-Valcea, Tecuci és Vaslau.

Ezen kívül természetesen változatlanul megmaradtak a most működő alábbi Kamarák: Arad, Bacau, Botosani, Braila, Chisinau, Cluj,

Constanta, Craiova, Galati, Iasi, Ismail, Oradea, Ploesti, Sibiu, Tg-Mures, Timisoara és T-Severin, amelyek több évtizedes multra tekintenek vissza és a melyek működésükkel igen jelentős, közhasznú gazdasági eredményeket értek el.

A minisztertanács helyesléssel fogadta Costinescu kereskedelmi miniszter előterjesztését és mielőtt a parlament megszavazza az új törvényt, a legrövidebb idő alatt megtartják a tanácsválasztásokat, amelyek legkésőbb 1936. január végéig végbemennek.

= A pénzügyminiszterium engedélyt adott a Ford-Romana S. A. R. vállalatnak, hogy két Ford gyártmányú autókamiont hozzon be az országba beviteli illeték lefizetése nélkül, de azzal a kötelezettséggel, hogy ezeket az autókaminokat három hónap leforgása alatt locsoló-, illetve tüzoltó-autók formájában exportálja. A kamionok átszerelését Aradon, az IMASA R. T. végzi el.

= Csak kontingensen felül lehet Angliába exportálni kompenzációval. Bucurestiből jelentik: A jegybank figyelmezteti a kompenzációs kérvényezőket, hogy Angliába csak úgy lehet árucserével exportálni, ha az angol kormánytól származó bizonyítvánnyal igazolják, hogy a szállítást Anglia kontingensen felül engedélyezte.

A Bancara lebélyegzi 250 millió lei értékű részvényeit

Eltüntetik a valutáris értékelődésből keletkezett veszteségeket — Az új részvényeket is a drezdai bankcsoportok jegyezték le

Az aradi pénzügyi életet is közelről érdeklő, érdekes tranzakciót hajtott végre ebben a hónapban a bucuresti-i központtal működő „Bancara” — pénzügyintézet, amelynek aradi fiókja tudvalevőleg a már megszünt Erdélyi Hitelbank utódja, mert a Bancara magába olvasztotta a volt Erdélyi Hitelbankot.

Az egyik bucuresti-i napilap első oldalán közli a „L'Information” című francia lap alábbi hírével:

„A Dresdener bank szánja romániai fiókját. A Bancara, a Dresdener Bank bucuresti-i fiókja — amely ugyan már régen önálló intézet, de egy drezdai bankcsoport érdekeltségéhez tartozik, — most szanalást hajtott végre. A pénzügyintézet részvény-tőkéjét 250 millió leiről 150 millió leire szállítja le, majd új részvények kibocsátásával 200 millió leire emeli fel. Az új részvényeket paritáson ajánlják fel a régi részvényeseknek és az új részvények elhelyezése már biztosítva is van”.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége a fenti közlemény alapján érdeklődött a tranzakció részletei iránt és jól informált helyen az alábbi érdekes felvilágosítást kapta:

A Bancara 250 millió lei névértékű részvényeit a jelenlegi érték háromötödére bélyegezteti le, tehát a mostani ötezer lei névértékű részvények jövőbeni névértéke háromezer lei lesz. A redukált tőkét új részvényekkel pótolják, amelynek névértéke szintén 5000 lei lesz, és amelyek részben a régi részvényesek, részben új kezek máris lejegyezték.

Hatvan százalékkal csökkent az ország gyümölcskivitele

Bucurestiből jelentik: Az országos export-hivatal megállapítása szerint 60 százalékkal kevesebb gyümölcsöt exportáltunk az idén — a múlt esztendői mennyiséggel szemben. Különösen a nyári árukat: kajszint, cseresznyét, dinnyét lehetetlenség volt rendszeresen exportálni, mert ehhez nincs elég felkészültsége és szervezete a belföldnek, másrészt pedig a magas kiviteli vámok és a külföldi alacsony vételárak akadályozták az exportot. A tartós gyümölcsök, például az alma, a körte és a szőlő kivitele is meglehetősen lecsökkent. Magyarország és Bulgária igen erős versenytársaink a szőlőkivitelben, mert az ottani termékek is kitűnőek, tehát a külföldön jól értékesíthetők. Különben is a külföldön a mi gyümölcskontingensünk nagyon kevés. pl. Lengyelországba évente csak 400 vagon szőlőt exportálhatunk. Ugyanilyen a viszony Németországgal és Csehszlovákiával is. Ez utóbbi országba például almát csak lekvár- és jamfőzésre bírunk eladni, mert nincsenek olyan felszereléseink, amelyekkel hosszabb ideig bírunk a megromlástól megóvni az almákat, már pedig enélkül lehetetlenség nagyobb mennyiséget a külföldre szállítani. Az összes államok közül Cseh-, Lengyelország és Palesztina a komolyabb fogyasztóink. A gyümölcsszezon kezdetétől szeptember végéig az alábbi mennyiséget bírtuk összesen exportálni: alma és körte 787 ezer kg., szőlő 655 ezer kg., friss szilva 340 ezer kg., dió héjában egy vagon, tisztítva két és fél vagon, kajszin 64 ezer kg., dinnye 80 ezer kg.

A szanalást az október 15-én tartandó rendkívüli közgyűlésen perfektuálják. A beavatottak szerint a részvénylebélyegzést és az új részvények kibocsátását az utóbbi években előállított és leginkább valutáris érték eltolódásából keletkezett veszteségek tették indokolttá és azokat a tranzakcióval fogják eliminálni.

= A BUCURESTI-I BANKOK CSAK AKKOR ADNAK ELŐLEGET AZ OLASZORSZÁGBA SZÁLLITANDÓ ÁRUKRA, HA A LIRAT 6 LEIEL SZÁMITHATJÁK. A fővárosi lapok értesülése szerint a lira bucuresti-i és nemzetközi árfolyamhullámzására való tekintettel a bankok arról értesítették az exportőröket, hogy az Olaszországba irányuló szállítmányokra csak úgy adhatnak előleget, ha a lirát 6 leiben számíthatják és ez esetben az exportálandó áru eladási árának 80 százalékát fizetik ki előlegül. A lapok azt nem közlik, hogy az exportőrök elfogadják-e ezt a feltételt.

= A háború miatt felemelték a hajószállítmányok biztosítási illetékét. Bucurestiből jelentik: A biztosító intézetek egész Európában 2 százalékkal felemelték a tengeren haladó szállítmányok biztosítási díját.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordítóirodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig.
d. u. 3-7-ig.

A bort és a többi szeszes italokat a konfingens-exportnál mentesítették a devizaleadás alól

Minisztertanácsi rendelet a kompenzációs exportcikkek kötelező devizaleadási kvótájáról

Az Aradi Közlöny keddi számában közöltük a kompenzációs alapon exportálható és importálható árucikkek jegyzékét és, mint Bucurestiből jelentik, a minisztertanács most hivatalosan közölte, hogy az egyes cikkek kompenzációs alapon történő kivitele alkalmával hány százalék devizát kell leadni a Banca Nationala számára.

A rendelet szerint 10 százalék kvóta fizetendő az alábbi cikkek eladási árai után: só, pirit, mangán, hajlított fa, butor, székek ülőlapjai, gyümölcs, (dió, főzelék és burgonya kivételével) főzelék konzerv, vágott baromfi, méz, kaviár, cipő, kész bőr, keményítő, cukor, cukorka és alkohol.

15 százalékos kvóta fizetendő: alabástrom,

kaolin, márvány, tojás, vaj, sajt, üvegáru, kőtel, 20 százalék: celuloza, vörös- és foghagyma, gyógynövények, szalma, szálás cirok, sózott és füstölt hus, bakon-sertés, különböző prémek, állatbelek, szarvak, dohány, 25 százalék: a melasz, 30 százalék: keramikai termékek, kender, jutta, tengeri és folyami rák, napraforgó olaj, 40 százalék: disznó- és lószőr, pehelytoll exportjánál.

Semmiéle deviza-kvótát nem kell fizetni a cujka, a bor, a borszesz, likőr, sör, szesz és ásványvíz után.

Ugyancsak most közli a hivatalos lap a kompenzációs alapon behozható árucikkek jegyzékét is, amelyet mi már tegnap közre-adtunk.

MINDENFELŐL

A PARAMOUNT-FILMGYAR az év második felében 796.000 dollár tiszta nyereséget mutat ki.

NEMETORSZAG Jugoszláviában 1.25 millió kilogramm dohányt vásárolt, amelynek fejében gyorsvonati vagonokat szállít.

LONDONBAN most folyik a vaskartelek konferenciája, amelyen valószínűleg felemelik a vasárakat.

NEMETORSZAG OKTÓBER hónapra beszüntette a jugoszláv friss szőlő behozatalára vonatkozó engedélyt. A jugoszláv kormány megtiltotta a lépéseket ennek az intézkedésnek sürgős visszavonására.

A „FORESTA ROMANA”-HOZ tartozó „Industria Lemnului” bistrita-nasaudi favállalat felszámolása befejezést nyert. Az október 12-ikén megtartandó közgyűlésen elhatározzák a vállalat feloszlását.

AZ ÁLLAM FÉMIPARI ÉS VEGYI ÜZEMEI (R. I. M. M. A.) zinkolvasztó létesítésének tervét foglalkoznak. Ennél az új üzemnél olvasztóval kell szállítanunk, mert belföldi feldolgozására nincs lehetőség. Az új üzem létesítése révén a jövőben nem kell zinket importálnunk és ilyen módon évente több, mint 70 millió lejt takarítunk meg, amely eddig a zinkért külföldre került.

— A PÉKEK ORSZÁGOS KONGRESSZUSA NEM KIVÁNAK A KENYÉR ÁRANAK FELEMELESÉT, CSAK A TAKSÁK LESZÁLLÍTÁSÁT KÉRI. Bucurestiből jelentik: A Kereskedelmi és Iparkamarában tegnap nyílt meg a pékek országos kongresszusa Simionescu szindikátusi elnök vezetésével. A földművelésügyi miniszter Grigorescu vezérfelügyelő képviselte és a gyűlésen az összes bucaresti-i sütőmesterek kivételével több vidéki delegátus is megjelent. Az elnök megnyitójában rámutatott a pékmesterek súlyos sérelmeire, amelyek különösen az utóbbi hónapokban nehezdednek erre a fontos iparra. Szükség volna a pékség működését egyöntetűen szabályozó új törvényre. Ugy az elnök, mint Herdan delegátus hangsúlyozták, hogy a pékek nem kérik a kenyér árának felemelését, de a magas taksák törlését kívánják. Székely ardeali delegátus részletezte, hogy milyen taksák terhelik a sütőipart. A kongresszus néhány napig fog tartani.

— Nagy súlyt fektetnek az exportőrök származási bizonyítványára. A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyekkel közölte, hogy az exportálandó áruk származási bizonyítványát ezután mindig a származási hely szerint illetékes kereskedelmi és iparkamarák állítják ki, tehát más származási bizonyítványt a vámhivatalok nem fogadhatnak el. Legutóbb a basarabai Tighinából igen sok gyümölcsöt a cernauti (Bucovina) kereskedelmi kamara állította ki. A miniszterium nagy súlyt helyez arra, hogy a származási bizonyítvány tartalma mindenben fedje a tényeket, mert ez feltétlenül szükséges a külföld bizalmának megtartásának érdekében. Flóállat, vagy vándokmány exportálásánál az illetékes export-vándokmány állítja ki a származási bizonyítványt és a vámhivatalok eme bizonylatokat is kötelesek respektálni.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel

A legolcsóbban és a legkényelmesebben
a **SERVICIUL MARITIM ROMAN**
S. M. R.
hajóival utazhat

Palesztinába és Egyiptomba.

valamint Török és Görögországba.
Szakszerű utitanács és információk
osztály.

Látogatási utazás-rendezés.
Információk céljából forduljon a
S. M. R. képviselőjéhez: 461

Künstler
Utazási és vízumiroda Arad,
Bulev. Regina Maria 24. Telefon 86.

SPORT KÖZLÖNY

A Banatul ugrott a másodosztályu bajnokság élére

— A Gloria tartalékosapata gólrékoratot javított —

Az alkerületi másodosztályu bajnokságban vasárnap derbit játszottak és az élvezetes, izgalmas mérkőzés döntetlenül végződött. A Banatul ezzel szemben fölényesen nyert a Concordia ellen és miután az elmúlt héten elvesztett mérkőzésének (Victoria ellen 1:2) pontjait is megkapta, tiszta egy ponttal vezet a két nagy rivális, a Sparta és az Astra előtt. A Slavia és Fortuna újabb győzelmeikkel erősen felzárkóztak a vezetőkhoz, ahova még a Titanus is tartozik, míg az alsóbb régiókban lényeges változás nem adódott. A vasárnapról elmaradt Crisana—Vulturul mérkőzés egyelőre nem szerepel a tabellában.

A szövetségi díjmérkőzések során a Gloria megjavította a gólrékoratot és 20:0 arányban intézte el ellenfelét. Az SGA, Sparta és Tricolor is győztek, az AMEFA pedig mérkőzés nélkül nyert, miután ellenfele nem jelent meg. Az egy nyert, miután ellenfele nélkül állt csapat az a CAA, de az atléták kevesebb meccset játszottak a többiekénél. Az USA hatalmas gólvétele a Soimi-CFR-t elmozdította az utolsó helyről. Alant adjuk a két bajnoki csoport táblázatát:

Másodosztályu bajnokság:

1. Banatul	6	5	1	—	16	5	11
2. Sparta	6	4	2	—	17	4	10.
3. Astra	6	4	2	—	17	8	10.
4. Slavia	5	4	—	—	19	6	8
5. Fortuna	6	4	—	—	2	16	8
6. Titanus	5	2	1	—	2	9	7
7. Crisana	5	2	—	—	3	6	9
8. Virtutea	2	1	—	—	1	2	3
9. Victoria	5	1	—	—	4	4	9
10. CS Lyra	7	1	—	—	6	5	12
11. Patria	5	1	—	—	4	5	13

12. Concordia	6	1	—	—	4	5	21	2
13. Vulturul	5	1	—	—	4	3	19	2
Szövetségi díj:								
1. Gloria	5	4	1	—	—	13	2	9
2. AMEFA	5	4	1	—	—	24	4	9
3. SGA	5	4	—	—	—	1	17	6
4. Tricolor	5	4	—	—	—	1	22	10
5. CAA	3	3	—	—	—	—	22	3
6. Olimpia-PTT	5	3	—	—	—	2	1	9
7. Transylvania	5	2	1	—	—	2	12	23
8. Intelegerea	4	1	1	—	—	2	6	13
9. Sparta	4	1	—	—	—	3	11	22
10. Juventus	4	1	—	—	—	3	8	21
11. Hakoah	3	—	—	—	—	3	2	18
12. Soimi-CFR R. A.	5	—	—	—	—	5	2	21
13. USA	5	—	—	—	—	5	2	20

Vasárnapi labdajátékok

Nemzeti Bajnokság: Bucuresti: Unirea—Tricolor—Ripensia. CFR—Venus. Arad: AMEFA—Juventus. Oradea: CAO—Gloria. Cluj: Universtatea—Dacia Romana. Timisoara: Chinezul—Crisana.

Kerületi bajnokság I. oszt.: Hakoah—Unirea, Transylvania—Olimpia-PTT, Soimi-CFR R. A.—SGA, Tricolor—USA, CAA—Juventus.

II. oszt.: Victoria—CS Lyra, Titanus—Patria, Fortuna—Slavia, Concordia—Astra, Banatul—Crisana, Vulturul—Sparta.

Szövetségi díj: SGA—Transylvania, Olimpia-PTT—Tricolor, Intelegerea—CAA, Juventus—Gloria, USA—Hakoah.

III. bajnokság (A) csoport: Transylvania—Tricolor, Titanus—Soimi-CFR, Juventus—SGA, Hakoah—AMEFA.

B) csoport: Intelegerea—CAA, Crisana—Unirea, Sparta—Gloria, Astra—Fortuna.

Visszaadta az alkerületi sportszövetség az USA pontjait

— Megváltozott a bajnoki táblázat —

Az aradkerületi sportszövetség tanács tagjai, Ferdinand Gheorghe, Popian Lazar, Russu Ilie, Glück Lajos és Gudbroth Pál, kedden este tárgyalták az USA fellebbezését a Transylvania és az SGA óvása következtében elvett pontjai miatt. Az USA bebizonyította, hogy Tyukodi, Faragó és Gulyás igazolása szabályszerűen történt. Miután a központi hivatalos lapjában megjelent, hogy a játékosok igazolása szabályszerűen történt, az aradkerületi sportszövetség visszaadta az USA sportegyesületnek az elvett pontokat. A döntés következtében az SGA a táblázaton a harmadik helyről az ötödikre esett vissza, míg az USA a harmadik helyet foglalta el. Az elsőosztályu bajnokság állása a következő:

1. Intelegerea	7	5	—	—	2	20	15	10
2. CAA	5	4	1	—	—	16	7	9
3. USA	5	4	—	—	—	1	18	6
4. Olimpia-PTT	4	4	—	—	—	27	7	8
5. SGA	4	3	—	—	—	1	12	7
6. Soimi-CFR R. A.	4	1	1	—	—	2	10	9
7. Tricolor	5	1	1	—	—	3	9	17
8. Transylvania	4	1	—	—	—	3	7	13
9. Unirea	6	1	—	—	—	5	12	21
10. Hakoah	5	—	—	—	—	2	3	5
11. Juventus	5	—	—	—	—	1	4	3

A Hakoah megővta az USA elleni mérkőzését Tyukodi, Faragó, Gulyás és Medve játéka miatt. Az óvást az aradkerületi sportszövetség elutasította, miután az USA beigazolta, hogy a játékosok jogosan szerepeltek.

Az Olimpia-PTT sportegyesületet az aradkerületi sportszövetség 500 lei pénzbírságra ítélte, mert a tartalékosapata a kisorsolt szövetségi díjmérkőzésekre nem állt ki.

A Fortuna megővta az Unirea ellen elvesztett ifjúsági bajnoki mérkőzését azon a címen, hogy Minda játékos túlhaladta az ifjúsági korhatárt. A szövetség a döntést a legkö-

zelebbi ülésre halasztotta, amikor is a Fortunának be kell igazolnia állításait.

A Vulturul sportegyesület letiltott játékosait visszakapják játékjogukat.

A Soimi-CFR R. A. egyesület bejelentette, hogy az ifjúsági bajnokság küzdelmeitől viszszalép.

Somogyi Klári ismét megnyerte az országos tenniszbajnokságot

Bucurestiből jelentik: Az országos tenniszbajnokságok során már több számban döntőket bonyolítottak le, így a női-egyesben, amelyet ismét az aradi Somogyi Klári nyert meg, ezúttal nagy küzdelem után az oradeai Poperné ellen. A döntő eredménye 6:3, 3:5, 6:3, amely híven fejezi ki az erőviszonyokat. A férfi-párosban ezúttal harmadszor nyert országos bajnokságot a Hamburger, Réthi-kettős, amely a Poulieff, Schmidt-duo ellen győzött 7:5, 6:2, 6:4 arányban. A másodosztályu férfi-párosban a Radó, Khun-pár nyert a Cerbu, Rosin-pár ellen 6:2, 4:6, 6:3-ra.

A hetvennyolcadik magyar-osztrák mérkőzés után

A két ország válogatottjainak hetvennyolcadik találkozása után a két válogatott egymáselleni mérkőzéseinek kimutatása az alábbi:

Magyarország	78	33	19	26	169	165	85
Ausztria	78	26	19	33	165	169	71

O Csik Ferenc vasárnap Budapesten a 200 méteres gyorsúszásban 2 perc 17.4 mp.-vel egyéni rekordot uszott.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

"OLLA"

prophylaktikus kószítvány. Ne kockáztassa egészségét silány utazatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimentőt OLLA-t eredeti csomagolásban!

1164

Továbbra is Sepi vezet a góllövőlistán

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján, Sepi megtartotta vezetőhelyét a góllövőlistán, de Dobra is tartja az arányt, mert a Gloria gólszáka is két gólt lőtt. Mögöttük négy góllal Niculescu. Pál és Szika következnek. A listát alább adjuk:

9 gólos: Sepi (Venus).
7 gólos: Dobra (Gloria).
4 gólos: Niculescu (Unirea-Tricolor), Pál (CFR), Szika (CAO).

3 gólos: Barátky (Crisana) Georgescu (CFR), Perneky (AMEFA), Bodola (CAO), Gruin (Venus), Bajusz (Chinezul), Ciolac, Dobai (Ripensia), Rohan (Gloria), Zainescu (Juvventus).

2 gólos: Bogdan, Schileriu, Carjan (Unirea-Tricolor), Cuiedan (CFR), Magold (AMEFA), Kocsis, Moskó (CAO), Petea Valcov (Venus), Feraru, Munteanu I., Lazar, Pop I., Capusan (Dacia Romania), Glasz (Chinezul).

Szeplős, pattanásos,

/ mástoltos, mitesseres arcút hozassa rendbe

PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

KÖNYVEK

Ambrus János Dezső új könyve: „Fiu lesz-e, vagy pedig leány?” Évezredes régi, megoldatlan problémát fed ez a kérdés és hasztalan találgatja a fiatal házaspár, hiába ismételteti számtalanszor, hogy a kedvenc fiu volna, vagy esetleg leány, végül is a természet titkos erői döntenek. El lehet-e előre dönteni a születendő gyermek nemét? A tudomány ennek a kérdésnek a megoldására már számos teóriát állított fel, mindeddig azonban a probléma elmtézetlen maradt. Azaz, hogy Ambrus János Dezső, nyugalmazott elemi iskolai igazgató azt állítja, hogy sikerült a kérdést megoldani: Ambrus: „Megjöttem, találjátok ki, mi vagyok?” című könyvecskéjében behatóan foglalkozik ezzel a problémával, boncolult élettani kérdésekből indul ki és arra a következtetésre jut, hogy a születendő gyermek neme a szülők valamelyikének aránytalanul nagyobb aktivitásától, pillanatnyi életerejétől függ. Az érdekes könyv a szerző kiadásában jelent meg és ára 50 lei.

E. H. Schrenzel: „Abessziniá, Afrika kánaánja” Abesszinián az egész világ szeme. De ezt a szenzációt nem az újságok „csinálták”. A mindennapi események viharása mögött az évezredes Nilus-kérdés rejtőzködik s Abessziniá a „Nilus kulcsa”, melynek sorsa hatással van az egész emberiség elkövetkező évtizedének sorsára. A világpolitika központjában álló utolsó független afrikai ország csodálatos életét, meglepő szélsőségeit, tarka népeletét, sajtóságos lelkiállását vetíti az olvasó szeme elé ez a minden részében alapos, de mégis a regény izgalmasságával megírt munka. A kitűnő munkát dr. Kőszegi Imre fordította és Juhász Vilmos látta el kulturtörténeti függelékkel. A kötet most jelent meg az Atheneum földrajzi sorozatában, nagy albumalakban, rengeteg eredeti fénykép felvétellel, remek kiállításban, díszes vászonkötésben, térképekkel és rajzokkal, 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum-sorozatok és újdonságok teljes jegyzékét.

Megjelent az Erdélyi Helikon augusztus-szeptemberi összevont kettős száma. Most jelent meg Ardeal legelőkelőbb szépirodalmi lapjának az „Erdélyi Helikon”-nak legújabb kettős száma, amely úgy terjed delmíleg, mint tartalmilag méltó a folyóirat hagyomá-

nyos magas színvonalához. Az „Erdélyi Helikon” előfizetési ára évi 600 lei. Az Erdélyi Szépművéses Céh pártolótagjainak és előfizetőinek 500 lei. Egyes szám ára 70 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalban, továbbá a Lepage könyvkereskedésben Cluj. Kérje az „Erdélyi Helikon” és a Szépművéses Céh kiadvány-jegyzékét.

Az ágyuk ágyuja

14.000 méter magasra lő az új angol csodaágyu

Londonból jelentik: A Vickers-Armstrong-gyár félelmetes légielhárító ágyút készített, amely egy 7 kilogramm súlyú lövedéket függőleges irányban 14 kilométer magasságra lő fel a levegőbe. A lövedék olyan irtózatossá erővel robban szét, hogy közvetlen találat nélkül is nagyobb körzetben elpusztítja az ellenséges repülőgépeket. A csodaágyu, amely a legújabb irányító- és célzóeszközökkel van ellátva, könnyen szállítható és tüzelési gyorsasága minden képzeletet felülmúl, de hivatalos körök szigorúan titkolják, hogy percnként hány lövést adhat le.

NYILTER.

E rovat alatt közölték nem vállalunk felelősséget

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett gyermekem, illetve testvérünk,

Geiger Ilonka

hosszas szenvedés után, 21 éves korában meghalt. Temetése október 9-ikén, szerdán délután 3 órakor lesz a Strada Ecaterina Teodorului 2. számú gyászházból.

A gyászoló Geiger-család.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Kacagó szemek” jelígeré levél van az Aradi Közlöny fiókiadóiban, kérem átvenni.

PIPACS jelígeré levél van a fiókiadóhivatalban.

CSINOS, fiatal asszony vagyok, keresem egy idős uriember barátságát, aki anyagi támogatna. Jelígerem: „Fehér ősz rózsá”. 5899

HÁZASSÁG.

Jó jövedelmű, 60 éves válhatati tisztviselő, készpénzzel rendelkező intelligens urind ismeretséget keres házasság céljából. Leveleket „Nyugodt otthon” jelígeré a kiadóba kér. 5881

ALKALMAZÁS.

Elsőrendű szakácsnő jó bizonyítványokkal azonnaira keresetetik. Cím a kiadóban.

MINDENES időző felvétetik. Dr. Wernerné, Str. Horia No 4. 5884

Szakácsnő és szobaleány felvétetik Str. Popa Gheorghe 15. 5899

PERFEKT román-magyar gépiró (nő) irodai jártassággal, gyorsító előnyben, felvétetik. Személyes bemutatkozás szerdán Flora líkőrgyár. 5894

LAKÁS.

3 szoba, elő- és fürdőszobával 1. emeleten azonnaira, ugyanaz földszinten novemberre kladó. Str. Cogbuc 1. 5805

ÜZLETEK.

REGI jömenetelű pekseg lakással, két lóutra nyíló központban lérbeadó, esetleg eladó. Gyalai, Radna. 5648

VÉTFELÉS ELADÁS

Üres boroshordók jó állapotban, különféle úrtartalommal eladók. Megtekintethetők az Aradi cukorgyárban. 5835

EHÉTEN MEGÉRKEZIK a Weiszberger-féle házilag készült szilvalekvár, Bulev. Carol 60. 5890

Antik és modern

ezüst dísz tárgyak, különböző porcellánok, szőnyegek, barokk íróasztal, különböző bútordarabok eladók. „ANTIC” bizományi üzlet, Str. Brancovici 3.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb lételben keresünk megvétele. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Pléh- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Keresez ezüstöt, aranyat, régi porcellánokat legmagasabb áron.

„ANTIC” bizományi üzlet, Str. Brancovici 3.

Dogg kölyökkutyák pedigresek, anyjuk I. díjjal és aranyéremmel kitüntette, olcsón eladók. Motorica, C. Banatului 5883

Kitűnő, modern zongora eladó

Str. Consistoriului 4. I. 5882

Porszívó gép (prima), keleti perzsa sznyegek és egy rövid zongora megvásárlásból sürgősen eladó. Comissio, Dacla kávéház mellett.

KÜLÖNFÉLÉK.

„OREST” a röntgenszemű grafológus, aki Magyarországon bámulatba ejti a közönséget, Romániában irodát nyitott. Pár sor tintával írt kézírás alapján bárkinek válaszol: Döbbenetes igazsággal megmondja multját, bevillágit a titkosatos jövőbe, mert minden ember kézírása magán viseli az emberi tulajdonosság ezer titkát. Egy elemzés 30, részletes elemzés 60 lei, válaszpórtó külön 7 lei (bélyegekben is berúldható). Biroul „OREST”, Timisoara, IL Alea Sofia Imbroane 54/a. 5285

HIRDESSEN

az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Rádió műsor

— Romániát időszámítás. —

SZERDA, OKTOBER 9

Bucuresti 13.05: Gramofon 13.35: Gramofon 2.30: Gramofon 6: Marcu zenekar 7.20: Marcu zenekar 8.15: Román dalok gramofonlemezekon 9.15: Szólisták hangverseny 10.10: Rádiózenekar, Indulók és keringők. 11.45: Hírek német és francia nyelven. — Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Megtanulok eszkimó módjára éni 11.45: Hogyan lesz a balatoni keszezből hamisgyöngy. (Felolvasás.) 13: Déli hangrszó 13.05—2.30: Szervánszky szalonzenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 2.40—3.20: Berg Lili zongorázik 5.10: A rádió diákfelőrája. 6: Az atómok világa 6.30: Berend Endre jazzzenekarának műsora. 7: Plautus vigjáték bemutató Romában A kisértetek. (Mostellaria) 8.45: Rella Gabriela énekel zongorakísérettel. 9.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 11.20: Hanglemezek (Film részletek és táncszámok.) 12.30: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. — Budapest II 7.05—7.25: Berend Endre jazzzenekarának műsora 7.35: Apponyi és a magyar zene. 8.05—9.05: Hanglemezek 9.10: Hírek. 9.35—10.35: Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. — Belgrád. I Sándor király halálának évfordulója Az állomás nem közli műsorát. — Berlin 7.30: Reggeli hangverseny. 11.15: Hangképsor a Deutschland Lied és a Horst Wessel dal keletkezéséről. 2.05: Zenekari hangverseny 3.15: Könyvnyű zene 6: Rádiózenekar. 7: Kamarazene és énekszámok 8.20: Wolf dalok. — Pozsony. 7.15: Prága. 10.50: Prága. 13.15: Gramofon 4: M Ostrava. 5.10: Brno. 6.40: Magyar közvetítés. 7.40: Gramofon 7.45: Prága 11.30: Gramofon — Hellsberg. 7.30: Reggeli hangverseny Berlinből 9.30: Torna asszonyoknak. 2.15: Szórakoztató zene 4.30: Kamarazene. 7.40: Ifjúsági műsor 8.25: Dalok és zongora ábrándok. 9.55: Zenekari hangverseny — Milano. 12.30: Szalontrió. 2.05: Szórakoztató zene 3: Gramofon. 6.05: Kamarazene. — Róma 13.30: Gramofon. 2: Szórakoztató zene. 6.05: Könyvnyű zene. 9.20: Hírek és gramofon